

SRR 3/2024 rd

**STATSRÅDETS UTRIKES- OCH SÄKERHETSPOLITISK
REDOGÖRELSE**

INNEHÅLL

1. Utrikes- och säkerhetspolitik i en ny tid	4
2. Den utrikes- och säkerhetspolitiska omvärlden	6
2.1 Situationen i Finlands närområde	6
2.2 Europeiska unionen och Nato som Finlands säkerhetsgemenskaper .	8
2.3 Maktförhållandena i omvälvning	10
2.4 Globala utvecklingsförlopp.....	14
2.5 Det regelbaserade internationella systemet.....	18
3. Prioriteringar och mål	21
3.1 Finland reagerar målmedvetet på försämringen av säkerhetsmiljön21	
3.1.1 Finland intensifierar det bilaterala samarbetet med centrala allierade och partner.....	22
3.1.2 Finland satsar på kristållighet.....	26
3.2 Finland stärker säkerheten och välfärden som en del av Europeiska unionen och genom transatlantiskt samarbete	33
3.2.1 Finland främjar Europeiska unionens roll som tillhandahållare av övergripande säkerhet.....	33
3.2.2 Finland stärker Natos ställning som hörnsten i den transatlantiska säkerheten	38
3.3 Finland söker samarbetsmöjligheter i en föränderlig värld.....	42
3.4 Finland främjar internationell fred och säkerhet samt hållbar utveckling.....	45
3.5 Finland försvarar internationell rätt och det regelbaserade internationella systemet.....	50
3.6 Finland främjar sina utrikespolitiska mål inom FN och stärker FN:s funktionsförmåga [Finlands FN-strategi].....	54
4. Slutsatser	59

Statsrådet lämnar en utrikes- och säkerhetspolitisk redogörelse till riksdagen. Redogörelsen grundar sig på statsminister Petteri Orpos regeringsprogram.

I redogörelsen görs en bedömning av Finlands internationella omvärld och dess förändringsfaktorer samt fastställs de centrala prioriteringarna och målen för Finlands utrikes- och säkerhetspolitik. Redogörelsen innehåller de grundläggande riktlinjerna för Finlands Natomedlemskap i fråga om utrikes- och säkerhetspolitiken. I enlighet med regeringsprogrammet uppdateras FN-strategin som en del av redogörelsen.

Statsrådets utrikes- och säkerhetspolitiska redogörelse är en fortsättning på tidigare praxis. Analysen av omvärlden som gjorts för denna redogörelse styr också beredningen av statsrådets försvarsredogörelse och redogörelsen för internationella ekonomiska relationer och utvecklingssamarbete samt beaktas i en strategi för den nationella säkerheten.

Redogörelsen har beretts i omfattande samarbete med republikens presidents kansli, statsrådets kansli och ministerierna. Republikens president och statsrådets utrikes- och säkerhetspolitiska ministerutskott har gett arbetet politisk styrning.

Statsrådet har tillsatt en parlamentarisk uppföljningsgrupp för redogörelsen. Riksdagen ger ett ställningstagande till redogörelsen.

1. UTRIKES- OCH SÄKERHETSPOLITIK I EN NY TID

De viktigaste målen för Finlands utrikes- och säkerhetspolitik är att trygga Finlands självständighet och territoriella integritet, förhindra att Finland hamnar i en militär konflikt och garantera finländarnas säkerhet och välfärd.

Finlands utrikes- och säkerhetspolitik grundar sig på värdebaserad realism. Vi håller fast vid värderingar som är viktiga och centrala för oss, såsom demokrati, rättsstatsprincipen, internationell rätt och mänskliga rättigheter, fred, jämställdhet och likvärdighet. Samtidigt är vi beredda att föra en dialog även med länder som inte delar våra åsikter och värderingar. Vi försvarar det regelbaserade internationella systemet och stöder dess utveckling. Finlands säkerhet garanteras av tre lås: en stark nationell försvarsförmåga som en del av alliansens kollektiva avskräckning och försvar, vårt medlemskap i Europeiska unionen och Nato samt det allt starkare bilaterala utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet och försvarssamarbetet med våra centrala allierade och partner.

I och med Natomedlemskapet är Finland ett militärt allierat land. Medlemskapet stärker Finlands säkerhet. Nato spelar en central roll som främjare av den transatlantiska säkerheten samt bidrar i och med Finlands och Sveriges medlemskap i allt högre grad till stabiliteten i Nordeuropa.

För Finland innebär Natomedlemskapet en ny era. Nu bedömer Finland sin säkerhet utgående från Natos gemensamma försvar, bär för sin del ansvar för hela alliansens säkerhet och verkar vid sidan av sina allierade i Nato för våra gemensamma värderingar.

Europeiska unionen behåller sin ställning som Finlands viktigaste politiska och ekonomiska referensram och värdegemenskap. Finland fortsätter att arbeta aktivt för att fördjupa EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik och försvarssamarbete samt för att stärka EU:s

globala roll. Likaså fördjupas samarbetet med de nordiska länderna och andra nära allierade.

För att trygga Finlands säkerhet krävs smidiga vändningar i en snabbt föränderlig och svåröversäglig global omvärld som präglas av allt mer varierande säkerhetshot, ökad strategisk konkurrens och motsättningar samt problem som berör hela mänskligheten, såsom klimatförändringarna och förlusten av biologisk mångfald. Utmärkande för denna tid är också att teknologin och de ekonomiska relationerna är allt starkare kopplade till utrikes- och säkerhetspolitiken.

Finland reagerar målmedvetet på förändringarna i sin omvärld och fortsätter samtidigt ett konsekvent och långsiktigt arbete för att verkställa sina utrikes- och säkerhetspolitiska prioriteringar. Målet är att främja internationell fred och säkerhet samt hållbar utveckling.

Finland verkar genom aktiv bilateral och multilateral diplomati. Försvaret av det regelbaserade internationella systemet och respekten för internationell rätt är hörnstenar i Finlands verksamhet. En central aspekt är att värna om och stärka världsorganisationen FN:s ställning.

Finland bär sitt ansvar och visar sitt engagemang i det regelbaserade internationella systemet genom att söka sig till ansvarsuppgifter, såsom medlemskap i FN:s råd för mänskliga rättigheter 2022–2024 och OSSE:s ordförandeskap 2025. Finland strävar också efter att bli en icke-permanent medlem i FN:s säkerhetsråd för perioden 2029–2030.

2. DEN UTRIKES- OCH SÄKERHETSPOLITISKA OMVÄRLDEN

2.1 SITUATIONEN I FINLANDS NÄROMRÅDE

Finlands utrikes- och säkerhetspolitik bedrivs i en allvarlig och svårförutsägbar omvärld. Finlands säkerhetsmiljö har förändrats i grunden och för en lång tid framöver.

Det olagliga anfällskriget mot Ukraina som Ryssland inledde i februari 2022 är en fortsättning på de aggressiva åtgärder som Ryssland inledde i Georgien 2008 samt i Krim och östra Ukraina 2014. Angreppet på Ukraina och den destabiliserande verksamheten i EU:s östra grannskap är ett uttryck för detta och en del av en långsiktig utveckling där Ryssland, som strävar efter att stärka sin ställning som stormakt och skapa intressesfärer, försöker öka sitt inflytande.

Ryssland har visat att landet inte respekterar staternas suveränitet eller territoriella integritet och har gjort sig skyldigt till grova kränkningar av FN-stadgan och brutit mot den europeiska avtalsbaserade säkerhetsordningen.

Rysslands fientliga hybrid- och sabotageåtgärder har i stor utsträckning nått Europa. Den hybridpåverkan som riktas mot Finland i synnerhet från Rysslands sida har ökat betydligt. Fenomenet med instrumentaliserad inresa vid Finlands östgräns är ett exempel på ett hybridangrepp. Det är sannolikt att hotet inte kommer att minska inom den närmaste framtiden, utan att intensiteten och metodarsenalen för hybridpåverkan i Finland kommer att variera. För närvarande utsätts Finland inte för något direkt militärt hot, men vi måste vara beredda på användning av eller hot om militärt våld mot vårt land.

Slutet på Rysslands anfällskrig i Ukraina är inte i sikte och hotet om att Rysslands krigshandlingar utvidgas utanför Ukraina kan inte

uteslutas. Även om de aktiva krigshandlingarna i Ukraina skulle upphöra kan man inte förvänta sig en snabb utveckling till det bättre.

Ukrainas starka försvarsvilja och samhällets kristålighet samt den västerländska gemenskapens militära, ekonomiska, politiska och humanitära stöd har varit nyckelfaktorer när Ukraina försvarar sin självständighet i enlighet med FN-stadgan. Utöver Ukrainas självständighet, suveränitet och territoriella integritet handlar det om att försvara grundläggande principer i internationell rätt och demokratiska värderingar. Finland ger omfattande stöd till Ukraina som utsatts för anfällskriget och dess grannländer som lider av kriget. Återuppbyggnaden av landet är en enorm uppgift som kräver betydande global finansiering. Samtidigt är det skäl att lära sig av Ukrainas erfarenheter till exempel i fråga om att stärka samhällets kristålighet.

Nordeuropas strategiska ordning håller på att omformas i och med Finlands och Sveriges Natomedlemskap. Man kan förvänta sig att Ryssland stärker sin militära närvaro och sin verksamhet vid sina västra gränser så snabbt som möjligt utgående från utvecklingen av anfällskriget i Ukraina och de tillgängliga resurserna. Rysslands ansträngningar för att öka sitt inflytande över Östersjön och det arktiska området betonar betydelsen av att stärka Natos avskräckning och försvar i Nordeuropa.

Det arktiska områdets betydelse har framhävts i den strategiska konkurrensen när Nordostpassagen öppnas och möjligheterna att utnyttja naturresurserna i området ökar. Den militära verksamheten och motsättningarna i det arktiska området har ökat.

Finlands och Sveriges Natomedlemskap samt de allt tätare bilaterala samarbetsarrangemangen mellan de nordiska länderna och Förenta staterna stärker stabiliteten och säkerheten i Östersjöområdet och Nordeuropa och minskar risken för användning av militära maktmedel i Finlands närområden. Finlands och Sveriges

Natomedlemskap främjar ett fördjupat samarbete även mellan de nordiska och baltiska länderna.

Rysslands angrepp på Ukraina har påverkat Finlands och Rysslands bilaterala relationer i grunden. Finland har avhållit sig från politiska förbindelser med Ryssland när landet med sitt anfallskrig uppenbart bryter mot internationell rätt och FN-stadgan. Det bilaterala myndighetssamarbetet med Ryssland har i stor utsträckning frysts sedan februari 2022. De diplomatiska förbindelserna mellan länderna fungerar. Myndigheternas kontaktkanaler har bevarats inom sektorer som är nödvändiga för Finland, bland annat i anslutning till gränssäkerheten, brottsbekämpningssamarbetet, trafiken och försörjningsberedskapen. Den interna utvecklingen i Ryssland förblir svårförutsägbar för en längre tid.

2.2 EUROPEISKA UNIONEN OCH NATO SOM FINLANDS SÄKERHETSGEMENSKAPER

Europeiska unionen har bemött Rysslands anfallskrig på ett enhetligt, snabbt och målmedvetet sätt genom att införa omfattande ekonomiska sanktioner och mot personer riktade sanktioner mot Ryssland och genom att stödja Ukraina till ett värde av tiotals miljarder euro. EU:s karaktär som utrikes-, säkerhets- och försvarspolitisk aktör har stärkts i och med kriget. Nato och EU har kompletterande och ömsesidigt förstärkande roller för att stödja säkerheten i Europa.

Inför utmaningarna under anfallskriget och coronaviruspandemin har EU visat sin styrka som en värdegemenskap. De europeiska ländernas önskan att bli medlemmar i Europeiska unionen vittnar om EU:s dragningskraft och en utvidgning av Unionen är tillbaka på EU:s agenda. Utvidgningens geopolitiska perspektiv framhävs i och med

den rådande situationen. Utvidgningen av EU förutsätter också förberedelser inom unionen.

EU strävar efter att utveckla sin egen strategiska konkurrenskraft så att unionen på ett mer hållbart sätt kan hävda sig i den globala geoeconomiska konkurrensen och trygga sina medlemsstaters intressen. Unionens enhetlighet och handlingsförmåga är kritiska med tanke på EU:s globala betydelse. Europeiska unionen består av demokratiska stater där valresultaten avgör den politiska linjen i varje medlemsstat.

Natos viktigaste uppgift är att garantera säkerheten i sina medlemsstater med politiska och militära medel. Som svar på det ryska anfallskriget har Nato fortsatt att stärka avskräckningen och försvaret, ökat sin militära närvaro i alliansens östra medlemsstater samt stött Ukraina. De allierade i Nato har gett Ukraina militärt materiel. Rysslands maktpolitik, instabiliteten i Europas södra grannskap och den allt hårdare strategiska konkurrensen understryker betydelsen av Natos trovärdiga avskräckning och försvar. Natos avskräckning bidrar till säkerheten i alliansen och den internationella stabiliteten. Nato förbereder sig på att Ryssland även i fortsättningen är redo att använda militär makt i Europa.

Natomedlemskapet positionerar Finland starkare än tidigare som en del av det europeiska och transatlantiska säkerhetspolitiska samarbetet. Finland är en del av Natos gemensamma försvar och omfattas därmed av säkerhetsgarantierna enligt artikel 5 i det Nordatlantiska fördraget. Natomedlemskapet har höjt tröskeln för användning av militära maktmedel mot Finland. Natos avskräckning och försvar har en grundläggande betydelse för Finlands säkerhet. Samtidigt stärker Finlands starka försvars- och kriställighetsförmåga hela alliansen.

Finlands Natomedlemskap påverkar inte Ålands i internationella överenskommelser fastslagna ställning. Åland har en etablerad folkrättslig ställning som Finland respekterar. Åland är en del av

finska statens territorium och enligt bestämmelserna i överenskommelserna ska Finland försvara Ålands neutralisering. Finland är berett att försvara Åland med nödvändiga åtgärder.

Förenta staternas engagemang i Nato och militära satsningar på Europa är väsentliga även med tanke på Finlands säkerhet. Rysslands angrepp på Ukraina har intensifierat det transatlantiska samarbetet. Förenta staterna förväntar sig större ansvarstagande av sina allierade i bördefördelningen och samarbete i den strategiska konkurrensen. De politiska motsättningarna i Förenta staterna har fördjupat splittringen i landet. Graden av engagemang i det multilaterala samarbetet hos varje förvaltning i landet återspeglas också i det transatlantiska samarbetet.

2.3 MAKTFÖRHÅLLANDENA I OMVÄLVNING

Den globala omvärlden präglas av den allt hårdare strategiska konkurrensen och omvälvningen i världspolitikens maktförhållanden. Det råder konkurrens mellan Förenta staterna och Kina om den politiska, militära, ekonomiska och teknologiska ledande ställningen i världen. Den ökande konkurrensen, särskilt inom ekonomi och teknologi, har lett till att en handels- och industripolitik som i allt högre grad bygger på strategiska, nationella och regionala intressen i både Förenta staterna och Europa. I Kina har en sådan politik bedrivits länge.

Stormakternas ekonomiska politik och teknologipolitik präglas av geopolitiska mål och geoekonomiska metoder. Hanteringen av kritisk teknologi, samt resurser och råvaror i anslutning till den, är i allt högre grad avgörande för geopolitiken och ekonomiska beroenden ses allt mer som sårbarheter. Ekonomiska medel används för att uppnå strategiska intressen, vilket har lett till att företagen måste granska sina affärer även utgående från staternas strategiska intressen.

Samtidigt har sanktionspolitikens betydelse ökat och etablerats som ett centralt verktyg för utrikes- och säkerhetspolitiken. Vid användning av det verktyget bör man sträva efter ett nära samarbete i synnerhet mellan EU och Förenta staterna.

Den tekniska konkurrensen tvingar allt oftare mindre länder och deras företag att välja mellan marknaderna i västvärlden eller Kina, trots att differentieringen inte ligger i deras intresse. Differentieringen bromsas av det ömsesidiga beroendet mellan stormakterna. Både Förenta staterna och EU anser att ömsesidiga beroenden och globala utmaningar, såsom att reagera på klimatförändringarna, förutsätter samarbete med Kina. Kinas mål att kontrollera kritiska produktions- och leveranskedjor utmanar också Finland och Europa. Kina är även i fortsättningen en viktig handelspartner för Finland, men man måste vara medveten om de ökande riskerna samt förbereda sig på och förebygga dem.

Den allt hårdare strategiska konkurrensen och de globala motsättningarna mellan demokratier och auktoritära stater håller på att leda till att det multilaterala samarbetet splittras och regionaliseras. Förändringen tar sig uttryck i att regionala stormakter, informella sammanslutningar och partnerskap får allt större betydelse, vilket också EU måste ta i beaktande. Sammanslutningarna av tillväxtekonomier strävar efter att bygga upp egna lösningar för att motverka västvärldens och Förenta staternas ledande ställning inom politik, ekonomi, handel och teknologi. I och med att den politiska, ekonomiska och teknologiska tyngdpunkten flyttas mot Asien, Indien och Stillahavsområdet intensifierar Förenta staterna sina egna partnerskap i regionen. Taiwans ställning är en central tvistefråga, vars utveckling till en regional konflikt inte kan uteslutas.

Den pågående omvälvningen i maktförhållandena inom världspolitiken har gett kraft åt strävandena att utmana den rådande internationella regelbaserade ordningen. Denna strävan får gensvar även i många utvecklingsländer och återspeglas bland annat i ett

växande intresse för BRICS-gruppen. BRICS-gruppens geopolitiska betydelse ökar i och med utvidgningen. Detta stöder i synnerhet Kinas och Rysslands strävan att bygga upp en motkraft till G7-gruppen som består av de ledande industriländerna i väst och Förenta staterna. BRICS-gruppen är dock inte monolitisk; de länder som ingår i gruppen har mål som skiljer sig från varandra.

Samtidigt har Afrikas växande geopolitiska och ekonomiska betydelse ökat konkurrensen mellan externa aktörer om inflytande och ekonomiska möjligheter på kontinenten. Afrika söker en starkare roll i internationella forum. Afrikanska unionens medlemskap i G20-gruppen och utvidgningen av BRICS-gruppen är ett färskt uttryck för detta.

Naturtillgångarna, odlingsmarken, utvecklingsmöjligheterna och den unga befolkningen på kontinenten är förknippad med enorm potential, men om den inte utnyttjas till förmån för afrikanerna kan den förstärka skillnaderna i utvecklingen inom Afrika och öka den politiska instabiliteten, konflikterna och radikaleringen. Naturkatastrofer som förvärrats av klimatförändringarna och förändrade levnadsförhållanden försvårar situationen och de humanitära behoven är enorma i många afrikanska länder. Migrationstrycket är särskilt kännbart på kontinenten, men den kan också i allt högre grad komma att riktas mot Europa. Internationella terroristorganisationers verksamhet och spridning till nya områden i Afrika utgör ett hot mot den regionala och internationella säkerheten.

FN tog redan 1947 ansvar för att finna en rättvis lösning på den palestinska frågan och 1948 förklarade FN:s generalförsamling som sitt mål skapandet av både en arabisk och en judisk stat i Palestina. Trots dessa strävanden har ingen lösning på konflikten mellan Israel och Palestina fåtts till stånd. Parternas vitt skilda utgångspunkter skapar en asymmetrisk referensram för försöken att lösa konflikten. Den kraftigt eskalerade krisen efter Hamas angrepp hösten 2023 har lett till ett extremt humanitärt nödläge i Gaza och ökat riskerna för ett

omfattande regionalt krig avsevärt. På det globala planet har krisen gett upphov till demonstrationer och stärkt internationella skiljelinjer, vilket återspeglar regionens strategiska och symboliska betydelse.

Säkerhetsläget i Mellanöstern präglas av flera långvariga konflikter som också har en stark regional och gränsöverskridande dimension och som påverkar miljontals människors liv. Det saknas etablerade regionala mekanismer för fredliga lösningar på konflikterna. Man reagerar ofta på förändringar genom maktpolitik. Det finns geopolitiska och socioekonomiska spänningar i regionen. En del stater är särskilt bräckliga och nivån på demokratin varierar. Terroristorganisationerna utnyttjar ländernas instabilitet och svaga säkerhetsläge. Det finns även stater och aktörer i regionen som stöder terroristverksamhet, eftersom stödet tjänar deras egna maktsträvanden. Kriserna i regionen påverkar också världsekonomin.

I området finns även flera välbärgade stater vars mål är att diversifiera sina ekonomiska och samhällsliga strukturer. Dessa länder är aktivt intresserade av att samarbeta även med europeiska partner. Reformerna kommer att öka stabiliteten i regionen, vilket också ligger i Europas intresse.

Ryssland har valt att skapa motsättningar med västländerna i syfte att fördjupa samarbetet med bland annat Kina, Nordkorea och Iran. Kina har inte fördömt Rysslands angrepp trots att Ryssland har brutit mot de för Kina viktiga principer om suveränitet och territoriell integritet. Utvecklingen av förhållandet mellan Ryssland och Kina, i synnerhet Rysslands ökade beroende av Kina för att utveckla sin prestationsförmåga, påverkar säkerheten i Europa.

Ryssland strävar efter att upprätthålla sitt inflytande i EU:s östra grannskap och i Centralasien. På grund av landets läge och det politiska stödet från landets ledning spelar Vitryssland en viktig roll för Ryssland i anfallskriget samt i strävan att rikta tryck mot Nato.

Även utvecklingen inom Vitryssland har under de senaste åren tagit stora steg bakåt. EU har infört sanktioner mot Vitryssland på grund av det riggade presidentvalet och det våld som följde av detta samt som svar på instrumentaliseringen av inresor i politiska syften, hybridoperationer vid EU:s gränser och Vitrysslands delaktighet i Rysslands anfallskrig.

Ukraina och flera andra stater har börjat kräva att Ryssland och dess representanter ska ta ansvar för följderna och konsekvenserna av det olagliga anfallskriget. Internationella brottmålsdomstolen (ICC) har beordrat den ryske presidenten att arresteras för krigsförbrytelser. Internationella domstolen (ICJ) har gått ut med ett påbud där det konstateras att Ryssland omedelbart ska avbryta sin militära operation i Ukraina.

Effekterna av Rysslands anfallskrig avspeglas inte bara på den internationella säkerheten utan även på den globala utvecklingen, på uppnåendet av målen för hållbar utveckling och på flera regionala kriser. Behovet av humanitärt bistånd ökar ytterligare i Ukraina och dess grannländer samt i allmänhet bland annat på grund av de stigande priserna på mat och energi. Andra humanitära kriser och konflikter, exempelvis i Syrien, Sudan, Yemen och Afghanistan, får inte tillräcklig uppmärksamhet.

2.4 GLOBALA UTVECKLINGSFÖRLOPP

De globala förändringsfenomenen, såsom klimatförändringarna, migrationen till följd av fattigdom och brist på framtidsutsikter samt den teknologiska utvecklingen påverkar också Finlands utrikes- och säkerhetspolitiska omvärld både som självständiga fenomen och på många sätt kopplade till varandra.

Mänsklighetens gemensamma utmaning är den pågående trefaldiga planetära krisen. Säkerhetseffekterna av klimatförändringarna, förlusten av biologisk mångfald och föroreningarna riktas både direkt och indirekt till Finland.

Klimatförändringarna förändrar levnadsförhållandena på hela jordklotet. Deras konsekvenser och risker framhävs i det arktiska området, vars förbättrade tillgänglighet ökar dess strategiska och säkerhetspolitiska betydelse. Enligt FN:s mellanstatliga klimatpanel IPCC utgör en global uppvärmning som överstiger målet på 1,5 grader en betydande risk för mänskligheten och ekosystemen. De bräckliga länderna och de mest sårbara befolkningsgrupperna lider relativt sett mest. Klimatförändringarna försvårar uppnåendet av FN:s mål för hållbar utveckling och försämrar samhällenas hållbarhet. Detta är en viktig faktor i konflikter och migration och bidrar till att förstärka andra hot.

Klimatförändringarna och den allt snabbare förlusten av biologisk mångfald har ett nära samband med varandra och påverkar bland annat matproduktionen och livsmedelstryggheten, tillgången till vatten, energiomställningarna, försörjningsberedskapen och förekomsten av sjukdomar, och därigenom även säkerhetsmiljön. Slopandet av fossil energi omformar de globala maktförhållandena och ekonomiska relationerna och orsakar ett internt förändringstryck i de länder som är beroende av exportinkomsterna från fossil energi. De ökande extrema väderfenomenen och klimatförändringarnas långsammare effekter, såsom höjningen av havsvattenståndet, medför utmaningar för samhällets kritiska funktioner och ökar riskerna för naturkatastrofer och olyckor. Föroreningar är den största miljöfaktorn som orsakar sjukdomar och förtida dödsfall.

Konkurrensen om naturresurser, såsom kritiska mineraler och vatten, är en betydande orsak till speciellt lokala konflikter och kan leda till förändringar i de globala styrkeförhållandena. Den olagliga handeln

med naturresurser är en finansieringskälla för väpnade grupper och organiserad brottslighet.

Befolkningsutvecklingen i världen är kraftigt differentierad. Befolkningstillväxten håller på att avta globalt, men fortsätter att vara intensiv i flera fattiga länder i Afrika och Sydasien. Hälften av världens framtida befolkningstillväxt är koncentrerad till Afrika, vars befolkning förutspås fördubblas före 2050. Om man lyckas kombinera befolkningstillväxten med etablering av demokratiska samhällsstrukturer, diversifiering av den ekonomiska strukturen och skapandet av arbetstillfällen, kommer möjligheterna till ekonomiskt samarbete i Afrika att öka ytterligare. Om befolkningstillväxten kombineras med instabil samhällsutveckling stärks de negativa effekterna av fattigdom, klimatförändringar, smittsamma sjukdomar och extrema rörelser. Detta kan i sin tur återspeglas som ett allt större migrationstryck riktat mot Europa.

Enligt Internationella migrationsorganisationen (IOM) sker en stor del av migrationen kontrollerat och kan påverka situationen och utvecklingen i såväl ursprungs- som målländerna positivt.

Irreguljär migration kan orsaka spänningar och instabilitet inom och mellan staterna. Merparten av flyktingarna flyr till andra orter i krisländer eller till grannländer som ofta själva är bräckliga.

Fattigdom, brist på framtidsutsikter och ökande skillnader i levnadsstandarden hör till de grundläggande orsakerna till irreguljär migration, konflikter och radikaliserings. De förstärker också motsättningarna och breddar klyftan både mellan och inom länderna. Effekterna av coronaviruspandemin och konflikter har på många håll bromsat den globala utvecklingen som tidigare gick i önskad riktning. Externa chocker driver människor som arbetar utanför den offentliga ekonomin och som saknar social trygghet vid sjukdom eller arbetslöshet till fattigdom, särskilt i utvecklingsländerna.

Samhällelig polarisering och ett ökat extremistiskt tänkande är faktorer som hotar samhällsfreden globalt. De skiljelinjer som uppstår i samhället skapar en utmärkt grogrund för informationspåverkan och destabiliserande åtgärder från fientliga aktörers sida exempelvis på sociala medieplattformar.

De ökade motsättningarna mellan olika befolkningsgrupper skapar också en grogrund för våldsamma extremistiska grupper verksamhet. Våldsbejakande radikala islamistiska rörelser utgör ett betydande globalt terroristhot, även från ursprungsområdena för migrationen till Europa och med utländska stridande. Radikaliseringen berör allt yngre personer. I Europa utgörs terroristhotet å ena sida av enskilda personer som understöder radikala islamistiska eller extremistiska ideologier och å andra sidan av hemliga smågrupper.

Genom att utnyttja banbrytande teknik och dess tillämpningar är det möjligt att uppnå betydande utvecklingseffekter inom olika sektorer, främja omställningen till ren energi, skapa en hållbar ekonomisk tillväxt samt öka effektiviteten och produktiviteten. Banbrytande teknik har potential att öka den globala säkerheten, utbildningen, välfärden och hälsan. Samtidigt är det viktigt att på bred front förstå säkerhetshot, möjligheter till missbruk, människorättsfrågor och ömsesidigt beroende i anslutning till den här utvecklingen. Banbrytande teknik, såsom artificiell intelligens och kvantteknik, kan potentiellt få betydande säkerhetspolitiska effekter och när de utvecklas medför de nya utmaningar särskilt för försvars- och säkerhetssektorerna. Utvecklingen av artificiell intelligens gör cyberangreppen, informationspåverkan och den desinformation som hör till dess metodurval mer riktade och effektiva. Exempelvis ökar användningen av deepfakes och det blir svårare att identifiera dem. Dessutom används artificiell intelligens redan som en del av valpåverkan. I denna miljö kräver också skyddet av konfidentiella uppgifter allt mer uppmärksamhet.

Krigföringen förändras när den tekniska utvecklingen möjliggör mer avancerade vapensystem och tillämpningar såväl på land som till havs, i luften, i rymden och cyberrymden. Samtidigt ökar systemens beroende av det omgivande samhället. Den tekniska utvecklingen har medfört nya möjligheter för fientliga aktörer till hybridpåverkan under tröskeln för en öppen konflikt. Fientlig cyberverksamhet har etablerats som en del av maktpolitiken och metodarsenalen för statlig påverkan. Cyber-, hybrid- och informationsoperationer genomförs också under normala förhållanden, vilket för sin del kan fördunkla gränserna mellan krig och fred. Trots den tekniska utvecklingen av krigföringen bevaras och framhävs betydelsen av den konventionella krigföringsförmågan särskilt i samband med en omfattande och långvarig konflikt.

2.5 DET REGELBASERADE INTERNATIONELLA SYSTEMET

Förenta nationernas stadga och dess universella värderingar, fördrag och institutioner utgör grunden för det internationella regelbaserade systemet. FN:s stadga och de multilaterala fördrag som har utarbetats inom FN reglerar bland annat användningen av maktmedel och hanteringen av dess instrument, tillgodoseendet av de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen samt främjandet av den ekonomiska och sociala utvecklingen och tillhandahåller metoder för hanteringen av miljörisker

Det befintliga multilaterala regelbaserade systemet utsätts för betydande påtryckningar. Systemet, som i huvudsak byggdes upp efter andra världskriget, motsvarar inte längre till alla delar staternas föränderliga maktförhållanden och beaktar inte utvidgningen och diversifieringen av den internationella dagordningen eller de icke-statliga aktörernas allt större betydelse i det internationella samarbetet. Stormakternas olika mål och konkurrensen mellan dem försvårar samarbetet.

FN:s säkerhetsråds oförmåga att ingripa i många utvecklingsförlopp som hotar freden och stabiliteten har urholkat FN-systemets trovärdighet som en säkerhetsskapande aktör. Samtidigt har frustrationen över systemet lett till alternativa samarbetssträvanden och förhandlingsprocesser för olika grupper av länder, såsom G7- och G20-länderna samt BRICS-gruppen, som verkar utanför det internationella regelbaserade systemet som är öppet för alla.

Flera enskilda stater och icke-statliga aktörer utmanar och destabiliserar det internationella systemet; en del genom att öppet åberopa sin ställning, andra genom olika hybridmetoder och ny teknik. Icke-statliga aktörer påverkar ständigt i allt högre grad och allt mer självständigt såväl internationella ärenden som staternas nationella ärenden och normer. Enskilda människors, sammanslutningars och företags roll när det gäller att formulera den politiska agendan ökar. I synnerhet stora teknologiföretag blir allt viktigare aktörer.

Situationen för det internationella avtalssystemet är svag när det gäller rustningskontroll. Den ryska ledningens ansvarlösa hänvisningar till möjligheten att använda kärnvapen, Nordkoreas och Irans destabiliserande verksamhet, det ökade hotet om spridning av kärnvapen i allmänhet, inklusive en eventuell utvidgning av kärnvapenupprustningen i rymden, samt användningen av kemiska vapen de senaste åren har försämrat den internationella rustningskontrollens handlingsmiljön.

I och med den ekonomiska maktpolitiken har handelspolitiken blivit en del av den säkerhetspolitiska metodarsenalen. De tilltagande spänningarna har lett till att begränsningarna av den internationella handeln och investeringarna har ökat och den inhemska produktionen har gynnats. De multilaterala reglerna för internationell handel sätts på prov och Världshandelsorganisationen WTO och dess tvistlösningsmekanism försätts i en svår situation. Bilaterala och multilaterala avtal gör det möjligt att etablera kommersiellt och

ekonomiskt samarbete med de parter som är villiga till det. EU:s handelsavtal har å sin sida främjat den regelbaserade internationella handeln.

Det av medlemsstaterna godkända FN:s handlingsprogram för hållbar utveckling Agenda 2030 är inte ett juridiskt bindande dokument, men förpliktar alla världens länder politiskt och ger riktlinjer för det internationella samarbetet och Finlands verksamhet under de närmaste åren. Uppnåendet av målen för hållbar utveckling har äventyrats inte bara på grund av problemen med multilateralt samarbete, utan också på grund av coronaviruspandemin och följderna av Rysslands anfallskrig. FN-organisationerna spelar en viktig roll när det gäller att uppnå dessa mål.

Ökningen av spänningar och väpnade konflikter har gjort arbetet med att stärka det regelbaserade internationella systemet allt viktigare. I konflikter framhävs den internationella rättens betydelse vid bedömningen av användningen av maktmedel och iakttagandet av den humanitära rätten. Internationella brottmålsdomstolens betydelse framhävs när den är behörig i allt fler situationer där den utreder de allvarligaste internationella brotten inklusive staternas högsta ledning.

Den tekniska utvecklingen lyfter fram nya internationella rättsfrågor om bland annat cybermiljön, användningen av artificiell intelligens, ny vapentechnik och utnyttjandet av kritiska råvaror. Vid hybridpåverkan kan man förlita sig på verksamhetssätt som försvårar genomförandet av ansvar enligt internationell rätt. Klimatförändringarnas följder förutsätter också folkrättsliga lösningar, till exempel i fråga om havsvattenståndets inverkan på statsgränserna och östaternas existens. Det är positivt att staterna också har kunnat förhandla fram nya multilaterala avtal, såsom havsrättskonventionen om skyddet av internationella havsområden.

3. PRIORITERINGAR OCH MÅL

3.1 FINLAND REAGERAR MÅLMEDVETET PÅ FÖRSÄMRINGEN AV SÄKERHETSMILJÖN

Finlands säkerhetsmiljö har försämrats i grunden och för lång tid framåt i synnerhet i och med Rysslands aggressiva verksamhet. Finland reagerar målmedvetet på den förändrade situationen. Finland upprätthåller och utvecklar en stark nationell försvarsförmåga som grundar sig på värnplikt och totalförsvar som en del av Natos gemensamma avskräckning och försvar, stärker samhällets kristålighet samt intensifierar samarbetet med allierade och samarbetspartner. Finland är en aktiv del av en grupp av länder som försvarar det regelbaserade internationella systemet och demokratin. Finland uppmanar länderna till säkerhetstänkande och uppmantrar dem att höja sin försvarsberedskap och förbättra sin kristålighet. Finland granskar säkerheten ur ett brett perspektiv. Ekonomisk konkurrenskraft, teknisk prestationsförmåga, hållbar offentlig ekonomi samt social och ekologisk hållbarhet är centrala förutsättningar för att trygga säkerheten även i framtiden.

Finlands mål är att få Ryssland att upphöra med kriget och den olagliga ockupationen av territorier i Ukraina och att motverka dess destabiliserande ansträngningar. Finland förbereder sig tillsammans med sina partner i EU och sina allierade i Nato på en utvidgning av Rysslands aggression i Europa. Hur Finland bedömer förhållandet till Ryssland och samarbetsmöjligheterna beror på Rysslands verksamhet. Denna utvärdering görs också inom ramen för EU och Nato. Finland avstår från att bygga upp politiska förbindelser med Ryssland så länge landet fortsätter sitt anfallskrig och kränker internationell rätt. Verksamhetsförutsättningarna för det ryska civilsamhället stöds i mån av möjlighet. Finland upprätthåller och

utvecklar kännedomen om Ryssland och förmågan att analysera landets utveckling.

Finland förutsätter att Rysslands ansvar för kränkningar av internationell rätt och ersättningsskyldighet för skador till följd av dem uppfylls. Finland främjar internationella åtgärder för att säkerställa ansvarsskyldigheten för Rysslands aggressionsbrott och för brott mot internationell rätt som begåtts i samband med anfallskriget. Finland anser det vara viktigt att man inom EU och G7 hittar en lösning på hur Rysslands frysta medel kan användas för att stödja Ukraina på ett sätt som är förenligt med internationell rätt. Finland främjar aktivt den fortsatta bearbetningen av ärendet tillsammans med såväl EU som andra internationella partner.

3.1.1 FINLAND INTENSIFIERAR DET BILATERALA SAMARBETET MED CENTRALA ALLIERADE OCH PARTNER

Stödet till Ukraina och landets suveränitet, självständighet och territoriella integritet är en central prioritet i Finlands utrikes- och säkerhetspolitik. Kontinuerligt internationellt stöd är nödvändigt för Ukrainas försvarsförmåga och för att stärka landets förhandlingsposition i syfte att säkerställa en rättvis och varaktig fred för Ukraina som utsatts för anfallskriget, när förhandlingar om detta i sinom tid förs.

Finland fortsätter att stödja Ukraina i form av utvecklingsamarbete, stöd åt försvarssektorn, civil krishantering och humanitärt bistånd. Ukraina har på kort tid blivit Finlands största utvecklingsamarbetspartner. Hjälpen styrs också via Europeiska unionen, Europarådet, Natofonderna, de nordiska finansinstituten och frivilligorganisationerna. I fortsättningen kommer Ukraina att vara Finlands partner i säkerhets- och försvarssamarbetet.

För Finland är det viktigt att de allierade fortsätter att ge långsiktigt materielstöd och ekonomiskt stöd samt stöd för utvecklingen av den

ukrainska armén och dess interoperabilitet både bilateralt och via Nato. Finlands mål är att fortsätta EU:s starka politiska, ekonomiska och militära stöd samt materielstöd och humanitära bistånd till Ukraina så länge det behövs. Finland stöder användningen av den europeiska fredsfaciliteten (European Peace Facility, EPF) och är öppet för olika finansieringslösningar för att stödja Ukraina. Ett långsiktigt stöd till Ukraina förutsätter också stöd till EU:s östra och södra närområde samt en ökning av den europeiska försvarsindustrins produktionskapacitet.

Ukraina har valt en europeisk och transatlantisk framtid genom att uttrycka sin vilja att ansluta sig till Europeiska unionen och Nato. Finland stöder tillsammans med sina partner i EU och sina allierade i Nato Ukrainas strävan mot dessa mål. Finland deltar i återuppbyggnaden av Ukraina på ett övergripande sätt utifrån den nationella återuppbyggnadsplanen genom att under de närmaste åren delta i konkreta projekt, stödja de reformer som krävs för landets EU-medlemskap samt skapa förutsättningar för näringsverksamhet inom den finländska privata sektorn i Ukraina. Stödet till det civila samhället är en central del av landets återuppbyggnad. Finlands och flera andra länders säkerhetsåtaganden för Ukraina bildar en helhet som förankrar Ukraina som en del av den euroatlantiska säkerheten och fungerar som en bro till Ukrainas framtida EU- och Natomedlemskap.

De nordiska länderna är Finlands närmaste samarbetspartner och till följd av det försämrade säkerhetspolitiska läget betonas ytterligare samarbetet mellan de nordiska länderna, som delar samma värderingar och intressen. Finland arbetar aktivt för att fördjupa den nordiska integrationen och undanröja gränshinder mellan länderna. De nordiska ländernas mål är att vara världens bäst integrerade region. Finland har nära förbindelser med Sverige, som är vår närmaste partner. Samarbetet mellan Finland och Norge intensifieras ytterligare i en situation där båda är medlemmar i Nato och delar landgräns med Ryssland. Danmark, som avstod från sitt förbehåll om EU:s säkerhets- och försvarssamarbete, och Island, vars läge är

centralt för säkerheten i den arktiska regionen, står oss allt närmare som partner. Det nordiska försvarssamarbetet (Nordic Defence Cooperation, Nordefco) fördjupas ytterligare. Beredskaps- och försörjningsberedskapssamarbetet mellan de nordiska länderna stärks. Finland är värdland för Nordiska Investeringsbanken (NIB), Nordiska miljöfinansieringsbolaget (Nefco) och Nordiska utvecklingsfonden (NDF) och stöder genom dem investeringar som förbättrar samhällen i närområdena, Ukraina och utvecklingsländerna. Det nordiska samarbetet främjas förutom inom de nordiska samarbetsstrukturerna även inom EU, FN och andra internationella forum samt med olika grupper av länder. Genom samarbete främjas hållbar utveckling och man söker lösningar på centrala globala utmaningar, såsom frågor i anslutning till stävandet av klimatförändringarna och anpassningen till dem samt den tekniska utvecklingen.

Estland, Lettland och Litauen är viktiga partner för Finland inom EU, Nato och bilateralt. Finlands och Sveriges Natomedlemskap möjliggör ett allt djupare säkerhetspolitiskt samarbete i närområdena även mellan de nordiska och baltiska länderna. En central utrikespolitisk ram för Finland är samarbetsarrangemanget mellan de nordiska och baltiska länderna (NB8) och dess intensifierade dialog med Tyskland och Polen. Betydelsen av samarbete mellan likasinnade länder framhävs i den förändrade situationen i Östersjön. Samarbetet mellan NB8-länderna är tätt även inom FN-organisationerna. Som stora europeiska länder och globalt betydande aktörer är Tyskland och Frankrike viktiga allierade och partner för Finland i utrikes- och säkerhetspolitiken och försvarssamarbetet.

Storbritannien är en betydande militär aktör i Nordeuropa och Östersjöområdet samt en nära allierad till Finland med vilken säkerhets- och försvarssamarbetet och samarbetet i anslutning till försvarsmaterielanskaffningar är fortsatt intensivt. Finland deltar i det militära samarbetet som leds av Storbritannien (Joint Expeditionary Force, JEF) och främjar Storbritanniens allt starkare engagemang för säkerheten i Östersjöområdet.

Finland utvecklar på bred front sin relation till Förenta staterna, som är en central allierad och strategisk partner för Finland. Det är viktigt för Finland att Förenta staterna förbinder sig till samarbete inom det regelbaserade internationella systemet. Täta och omfattande bilaterala förbindelser stärks på olika nivåer och genom ett omfattande samarbetsnätverk och en regelbunden dialog på hög nivå.

Förenta staternas engagemang i Europa både genom bilaterala arrangemang och via Nato är centralt för Finlands och Europas säkerhet. Det transatlantiska samarbetet är också en viktig del av det nordiska säkerhets- och försvarssamarbetet. Det bilaterala försvarssamarbetsavtalet mellan Finland och Förenta staterna (Defence Cooperation Agreement, DCA) är viktigt med tanke på Finlands säkerhet, eftersom det utgör grunden för samarbetet med Förenta staterna i alla säkerhetssituationer i Finland. Det ligger i Finlands samt i hela Nordens och Östersjöområdets försvars intresse att ett motsvarande avtal har ingåtts även mellan de övriga nordiska länderna och Förenta staterna.

Det ligger i Finlands och Förenta staternas intresse att fortsätta samarbetet för att utveckla och utnyttja banbrytande teknik samt för att skapa standarder och reglering inom branschen. Finland intensifierar aktivt det tekniska samarbetet med Förenta staterna och lyfter fram det bilaterala förhållandet mellan länderna vid sidan av försvaret och handeln. I det tekniska samarbetet är det viktigt att beakta såväl handelsekonomiska som utrikes- och säkerhetspolitiska intressen.

Finlands mål är ett nära och strategiskt samarbetsförhållande mellan EU och Förenta staterna, vilket förutsätter att båda parter är aktiva. Finland arbetar för att undanröja hindren för handeln i det euroatlantiska området.

Hanteringen av säkerhetsrisker på grund av handelsekonomiska beroenden och konkurrensen inom banbrytande teknologi förutsätter att Finland stärker sina politiska och ekonomiska relationer med

centrala liksinnade partnerländer utanför Europa. Finland satsar på att fördjupa relationerna med det allierade landet Kanada samt Australien, Sydkorea och Japan genom att intensifiera den politiska dialogen och utveckla samarbetet inom säkerhetspolitiken, försvaret, handeln, tekniken och forskningen. Detta gynnar Finland genom att stärka det regelbaserade systemet, utveckla försörjningsberedskapen och annan resiliens samt stärka de finländska företagens ställning i de aktuella ländernas förutsägbara affärsmiljöer.

3.1.2 FINLAND SATSAR PÅ KRISTÅLIGHET

Rysslands anfallskrig i Ukraina, erfarenheterna av coronaviruspandemin och spänningarna i världspolitiken framhäver betydelsen av samhällets kristålighet. Det finländska samhällets kristålighet grundar sig i enlighet med verksamhetsmodellen för den övergripande säkerheten på förmågan att upprätthålla samhällets vitala funktioner under alla förhållanden, vilket förutsätter smidigt samarbete mellan myndigheterna. Strategin för samhällets övergripande säkerhet ses över så att den motsvarar kraven i den nya säkerhetspolitiska miljön. Finland är också redo att erbjuda andra länder kompetens och lärdomar om den övergripande säkerheten och totalförsvaret.

Finland måste alltid och under alla omständigheter förbereda sig på användning av militära maktmedel mot Finland samt på hot och politiska påtryckningar. Rysslands krigshandlingarna i Ukraina visar betydelsen av avskräckning i förebyggande syfte, kristålighet, snabb aktionsberedskap, stark försvarsförmåga och en hög försvarsvilja. Finland sörjer för sin förmåga att reagera på militära påtryckningar samt långvarig och omfattande krigföring med nationella resurser och som en del av Nato.

En stark nationell försvarsförmåga som en del av Natos gemensamma avskräckning och försvar utgör grunden för Finlands säkerhet. Natos militära styrka grundar sig på medlemsstaternas nationella trupper och prestationsförmåga, som man utvecklar och förbereder sig på att

använda tillsammans för att försvara alliansens territorium. Finland upprätthåller och utvecklar sin egen starka försvarsförmåga under alla omständigheter med beaktande av Natos gemensamma mål och skyldigheten enligt artikel 3 i Nordatlantiska fördraget att utveckla den nationella och gemensamma förmågan att försvara sig mot väpnade angrepp. De centrala funktionerna inom Finlands försvar har kopplats till Natos gemensamma strukturer och verksamhetsmodeller. Finland sörjer för upprätthållandet, utvecklingen och resursfördelningen av sin försvarsförmåga med beaktande av den grundläggande och långvariga försämringen av säkerhetsmiljön. Grunden för Finlands nationella försvarsförmåga även som medlem i Nato utgörs av allmän värnplikt, en omfattande och utbildad reserv och en hög försvarsvilja (79 %, 11/2023), vars kärna utgörs av en omfattande nationell enlighet och uppfattningen om Finland som ett land värt att försvara. En stark försvarsvilja skapar en grund för totalförsvaret och den övergripande säkerheten samt stärker samhällets kriställighet. Detta bör vi värna och stärka även i fortsättningen.

Som en del av den nationella försvarsförmågan har Finlands civila beredskap och befolkningsskydd konsekvent upprätthållits så att civilbefolkningen och viktiga funktioner kan skyddas även vid väpnade angrepp.

Finland sörjer för utvecklingen av den nationella underrättelseverksamheten så att den motsvarar de ökade kraven och förändringarna i säkerhetsmiljön. Finland har beredskap att identifiera, förebygga och bekämpa spionage, hybridpåverkan, terrorism och militära hot i såväl den fysiska världen som cybervärlden. Utöver det redan etablerade internationella underrättelsesamarbetet deltar Finland aktivt i Natos underrättelsesamarbete.

Finland förbereder sig proaktivt på att bli föremål för och bekämpa mångfacetterade metoder för hybridpåverkan. Att avsiktligt skada kritisk infrastruktur är en möjlig metod för hybridpåverkan som man har allt bättre beredskap att bemöta. Det är nödvändigt att

upprätthålla en noggrann och delad lägesbild av hoten mot kritisk infrastruktur och kritiska funktioner samt förmågan att återhämta sig från situationer där den kritiska infrastrukturen har skadats. Finland arbetar aktivt för att stärka Europeiska unionens och Natos förmåga att bekämpa och reagera på hybridoperationer. Verksamheten vid Europeiska kompetenscentret för motverkande av hybridhot, som på Finlands initiativ grundades i Helsingfors och som är öppet för medlemmar i både EU och Nato, har ökat och centret kan nu effektivare än tidigare hjälpa deltagarstaterna att förebygga och motverka hybridhot.

Instrumentaliseringen av inresa som en del av hybridpåverkan bemöts med nödvändiga politiska, operativa, juridiska, diplomatiska och ekonomiska medel. Åtgärderna stöder den inre och nationella säkerheten, rättsordningen i samhället, den territoriella integriteten samt den allmänna ordningen och säkerheten. Vid bedömningen av de åtgärder som behövs för att reagera på instrumentaliseringen beaktas EU- och folkrättsliga aspekter samt andra EU- och Natoländers praxis och erfarenheter av Finlands ställning som en stat vid de yttre gränserna. För att man i utvecklingen av rättspraxis som gäller instrumentaliserad inresa så heltäckande som möjligt ska beakta fenomenets karaktär, omfattning och allvar, deltar Finland i och påverkar den juridiska dialogen om detta. Det är viktigt att skilja mellan instrumentaliserad inresa, asyl och migration för att kunna reagera på varje fenomen på ett ändamålsenligt sätt. Tredje parts ingripanden i besvärssärenden som är anhängiga vid Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna är ett av Finlands tillgängliga sätt att delta i utvecklingen av rättspraxis. Finland strävar tillsammans med sina partner i EU och sina allierade i Nato efter att hitta effektiva sätt att reagera på fenomenet med instrumentaliserad inresa.

Det är särskilt viktigt för Finland att säkerställa att bestämmelserna på EU-nivå, inklusive Schengenbestämmelserna, ger tillräckligt med nationellt handlingsutrymme i dessa situationer. Enligt fördragen ska unionen respektera en stats centrala uppgifter, såsom att upprätthålla

allmän ordning och garantera den nationella säkerheten samt de mänskliga rättigheterna.

Genom cybersäkerhet och -försvar samt bekämpning av allvarlig och organiserad cyberbrottslighet tryggar man den statliga suveräniteten i cybermiljön samt förebygger och bekämpar allvarliga cyberattacker mot det nationella beslutsfattandet, myndighetsverksamheten, den kritiska infrastrukturen och försvarssystemet hos statliga aktörer eller aktörer som verkar för deras räkning. Finlands cybersäkerhet, -diplomati, -försvar samt bekämpning av cyberbrott utvecklas som en del av Finlands övergripande säkerhet och i enlighet med de utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska målen. Med hjälp av den nationella cyberpolitiken och den cyberdiplomati som grundar sig på denna stärks Finlands egen förmåga att förbereda sig och reagera på fientlig cyberversamhet samt främjas det multilaterala regelbaserade internationella systemet. Vid sidan av myndigheterna spelar företag och andra organisationer en viktig roll i den nationella cyberberedskapen och -resiliensen.

Utredning och identifikation av stater eller andra instanser som gjort sig skyldiga till fientlig cyber- och hybridverksamhet (s.k. attribution eller tillräknande) är en del av Finlands politiska metodarsenal för att reagera på fientlig påverkan. Attributionen främjar de utrikes- och säkerhetspolitiska målen, stärker cybermiljöns regelbaserade karaktär, ansvarsfullt statsbeteende samt en trovärdig avskräckande effekt mot fientlig verksamhet. Finland utvecklar nationella riktlinjer för målinriktad och konsekvent attribution i cybermiljön med beaktande av centrala allierade och partner.

Tryggandet av försörjningsberedskapen under alla förhållanden är en viktig del av kriställigheten och den upprätthålls och utvecklas med beaktande av identifierade utvecklingsbehov. I försörjningsberedskapen betonas skyddet av den kritiska infrastrukturen och dess funktionssäkerhet samt säkerheten i leveranskedjorna och decentraliseringen av dem. Med tanke på samhällets övergripande beredskap är det viktigt att trygga livsmedelsförsörjningen, säkerställa leveranserna av materiella

resurser inom hälso- och sjukvården samt trygga energiförsörjningen genom att främja omställningen till ren energi. I den militära försörjningsberedskapen betonas tryggandet av de viktigaste förmågornas operativa funktionsförmåga. Utvecklingen av beredskap för internationell räddningsverksamhet fortgår integrerat med EU och Nato samt i samarbete med olika FN-organisationer.

I fortsättningen är det allt viktigare att identifiera de utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska effekterna av banbrytande teknik, i synnerhet artificiell intelligens och kvantteknik, samt att utveckla metoder för att reagera på dem. Finland deltar aktivt i diskussionen om den globala hanteringen och regleringen av tekniken. Finland stöder ett starkt beaktande av de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna samt riskerna i anslutning till dessa i utvecklingen och tillämpningen av artificiell intelligens samt regleringen av den. Utöver hoten identifieras också de möjligheter som banbrytande teknik medför i fråga om säkerhet, utveckling av försvarsförmågan, ekonomisk tillväxt, produktivitet, hållbar utveckling, tekniskt kunnande och investeringar i branschen. Finland utnyttjar tekniskt kunnande och den privata sektorns styrkor som konkurrensfaktorer.

Finland utövar ansvarsfull exportkontroll av försvarsmateriel och produkter med dubbel användning, i enlighet med internationella exportkontrollskyldigheter och -reglering samt nationell lagstiftning. Finland understöder att exportkontrollen bibehålls inom den nationella behörigheten, men främjar inom EU ett ökat informationsutbyte och en effektivare samordning för att förenhetliga medlemsstaternas nationella beslut om exporttillstånd. Detta syftar till att främja lika villkor för den europeiska försvarsindustrin och underlätta det industriella samarbetet i Europa. I exportkontrollen beaktas också den ökade betydelsen av den övergripande säkerheten och försörjningsberedskapen. Finland ställer inte strängare kriterier för export av försvarsmateriel än centrala europeiska jämförelseländer. Finlands beslut om exporttillstånd är konsekventa. Underhåll och uppdatering av produkter som redan en gång beviljats

tillstånd godkänns i princip. Behovet av att revidera lagen om export av försvarsmateriel bedöms.

Utvecklingen av informationssäkerheten, inklusive eventuella nya risker i anslutning till artificiell intelligens, förutsätter både nationellt arbete och internationellt samarbete. Den nationella kunskapsbasen bör skyddas mot informationspåverkan bättre än för närvarande. Informationssäkerheten behandlas i samband med försvarsredogörelsen och relevanta strategier samt till behövliga delar också i samband med verksamhetsmodellen för strategisk kommunikation.

Man reagerar på fientlig statlig informationspåverkan exempelvis genom att utnyttja metodarsenalen för informationsförsvar och -säkerhet samt strategisk kommunikation och diplomati. Strategisk kommunikation i rätt tid och riktad kommunikation stärks. Genom ett långsiktigt och konsekvent arbete för Finlandsbilden som fokuserar på Finlands styrkor upprätthålls och stärks vårt anseende och den goda bilden av vårt land i världen. En stark Finlandsbild ger inflytande, skapar ekonomiska möjligheter och skyddar mot extern påverkan i en föränderlig omvärld.

Medborgarnas höga medieläskunnighet och egen beredskap är centrala delfaktorer i det finländska samhällets kristålighet. Det är viktigt att man fäster uppmärksamhet vid att stödja medborgarnas medieläskunnighet och -kompetens samt mentala kristålighet och att identifiera och bekämpa informationspåverkan som en del av den grundläggande utbildningen, samt vid tillförlitlig och aktuell produktion av information i medierna.

Öppen, flerspråkig och aktiv myndighetskommunikation spelar en central roll i bekämpningen av informationspåverkan. Den stärker det samhälleliga förtroendet, trygghetskänslan och delaktigheten. På så sätt kan man också bekämpa olika former av hybridpåverkan och stärka den sociala sammanhållningen i samhället. Med tanke på samhällets stabilitet är det viktigt att informationen till alla finländare

fungerar också i allvarliga störningssituationer och under undantagsförhållanden.

Finland agerar proaktivt för att förebygga polarisering i samhället och skydda det finländska samhället från fientliga aktörers medvetna strävanden att öka polariseringen eller utnyttja den i samhället.

Finland bevakar Natos och EU:s längsta landgräns mot Ryssland. Finland deltar i Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns Frontex operationer och arbetar för att stärka dess verksamhetsförutsättningar. Utvecklingen av kodexen om Schengengränserna och andra EU-rättsakter ökar möjligheterna att använda den europeiska gräns- och kustbevakningens permanenta trupper. Dessutom utvecklas möjligheterna att ta emot och utnyttja bilateralt gränsförvaltningsstöd vid alla gränser.

För att identifiera, förebygga och bekämpa olika former av internationell organiserad brottslighet är det nödvändigt att information och bästa praxis delas mellan partner och att man deltar i den internationella brottsbekämpningen. Internationell organiserad brottslighet, till exempel människohandel, utgör också ett allvarligt hot mot den inre säkerheten och den mänskliga säkerheten och förutsätter ett bättre informationsutbyte för att bekämpa brottsligheten och hjälpa offren. Internationell terrorism förutsätter åtgärder av Finland på grund av den internationella säkerheten, stabiliteten och konflikternas återverkningar och på grund av att den internationella terrorismen utgör ett hot mot den nationella säkerheten. Finland fortsätter det internationella samarbetet för att bekämpa terrorism, våldsbejakande extremism och våldsbejakande radikaliserings som en del av det nationella förebyggande arbetet.

Den förändrade säkerhetsmiljön förutsätter att statsrådet kontinuerligt arbetar med hotbedömning och effektiv helhetsamordning samt identifiering och motverkande av hybridhot. Statsrådets berednings- och ledningsförmåga i frågor som gäller den yttre och inre säkerheten stärks. Finland utarbetar en strategi för den nationella säkerheten där fokus ligger på ett mer omfattande

beaktande av de allvarligaste hoten mot Finlands intressen på statsrådsnivå och i det tväradministrativa samarbetet. Å ena sidan påverkar man Finlands inre säkerhet också utanför vårt land och å andra sidan återspeglas vårt inre säkerhetsläge i Finlands yttre säkerhet. Sambandet mellan inre och yttre hot förutsätter ett nära samarbete mellan republikens president och statsrådet.

Effektiviteten i Finlands utrikes- och säkerhetspolitik säkerställs genom att rikta de beviljade verksamhetsresurserna strategiskt och säkerställa beskickningsnätverkets funktionsförmåga och de konsulära tjänsterna, som är centrala i krissituationer.

3.2 FINLAND STÄRKER SÄKERHETEN OCH VÄLFÄRDEN SOM EN DEL AV EUROPEISKA UNIONEN OCH GENOM TRANSATLANTISKT SAMARBETE

3.2.1 FINLAND FRÄMJAR EUROPEISKA UNIONENS ROLL SOM TILLHANDAHÅLLARE AV ÖVERGRIPANDE SÄKERHET

Europeiska unionen är Finlands viktigaste referensram och värdegemenskap inom såväl politik som ekonomi. Finland är en pålitlig och lösningsorienterad medlemsstat som tar initiativ, arbetar konstruktivt och proaktivt för att främja sina egna mål.

EU bör ha en viktig roll som möjliggörare av europeiskt säkerhets- och försvarssamarbete och omfattande säkerhet. Ju mer enat och starkt EU är, desto mer tryggad är Finlands ställning. Arbetet inom unionen för att utveckla säkerheten och försvaret i Europa bidrar till att stärka den transatlantiska säkerheten och ligger också i Natos intresse.

Finland stöder stärkandet av EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik och främjar utvecklingen av unionens säkerhets- och försvarssamarbete i en bred och konkret riktning i enlighet med den strategiska kompass som godkändes i mars 2022. Europas

försvarsindustriella kapacitet måste utökas och den inre marknaden för försvarsmateriel stärkas för att långsiktigt stödja Ukraina och stärka Europas försvarsförmåga. För Finland är det viktigt att EU i allt högre grad koncentrerar sig på att stödja medlemsstaternas försvar och militära prestationsförmåga samt på att stärka den försvarsindustriella och -tekniska grunden i Europa. Europa måste också fortsätta att vidta åtgärder för att på medellång och lång sikt utveckla den framtida prestationsförmågan. Finland arbetar för att stärka Europeiska investeringsbankens (EIB) roll i finansieringen av försvarsindustrin. Det är också viktigt att utveckla hybrid- och cyberfärdigheterna, den militära rörligheten och samarbetet mellan EU och Nato. Finland utnyttjar EU-finansieringen fullt ut för EU:s projekt för militär rörlighet.

EU bör utveckla sin förmåga att förebygga konflikter, bygga fred och stärka den internationella säkerheten på ett övergripande sätt. Finland stöder militär och civil krishantering samt utnyttjandet av den europeiska fredsfaciliteten för att stödja Ukraina och andra partnerländer.

Finland betonar behovet av att stärka unionens övergripande beredskap för eventuella framtida kriser och hybridhot. Det övergripande säkerhetstänkandet och de försörjningsberedskapsåtgärder som ingår i detta ska främjas även i EU-medlemsstaterna. Finland arbetar på EU-nivå för att alla politiksektorer ska beaktas samordnat i syfte att stärka beredskapen. Finlands mål är att konkreta mål ska fastställas på EU-nivå för både unionen och medlemsstaterna för att stärka den övergripande säkerheten. Finland strävar efter att skapa en beredskapsunion som grundar sig på den övergripande säkerheten för att stärka EU:s beredskap och krisverksamhet. Att stärka EU:s kristållighet är en viktig del av den strategiska konkurrenskraften och unionens förmåga att agera självständigt.

Även som Natoallierad betonar Finland betydelsen av EU:s ömsesidiga bistånd (artikel 42.7 i FEU) och solidaritet (artikel 222 i FEUF) och agerar aktivt för att den skyldighet att ge bistånd som är avsedd att tillämpas när en medlemsstat utsätts för ett väpnat angrepp på sitt territorium ska vara trovärdig och effektiv. Finland skapar och upprätthåller beredskap att agera i enlighet med solidaritetsklausulen i en situation där en medlemsstat utsätts för en terroristattack eller en storolycka orsakad av människan eller naturen. Finland är berett att ge och ta emot hjälp i enlighet med klausulen om ömsesidigt bistånd och solidaritetsklausulen.

Finland har som mål att Europeiska unionen ska vara globalt stark och handlingskraftig och att unionen ska arbeta för medlemsstaternas och medborgarnas säkerhet, välbefinnande och ekonomiska intressen. EU:s globala handlingsförmåga bör granskas övergripande och utvecklas konsekvent. Viktiga principer för utvecklingen av EU är jämlikheten mellan medlemsstaterna, den interinstitutionella jämvikten och gemenskapsmetodens centrala roll.

Vid sidan av beslutsfattandet fäster Finland uppmärksamhet vid stärkandet av unionens yttre funktionsförmåga, samordningen av den externa verksamheten och den strategiska användningen av instrument för yttre förbindelser. EU bör utveckla koherensen mellan den externa och interna politiken för att öka EU:s utrikespolitiska betydelse. EU:s globala nätverk av beskickningar måste utvecklas så att det främjar EU:s mål på ett mer verkningsfullt, systematiskt och effektivt sätt samt stärker den strategiska kommunikationen. Unionens och medlemsstaternas diplomatiska samarbete måste fördjupas ytterligare för att förbättra EU:s genomslagskraft. Finland främjar den strategiska användningen av finansieringen av yttre förbindelser bland annat genom att stödja EU:s strävan att uppmuntra tredjeländer att ta emot sina medborgare. Med hjälp av EU:s strategi Global Gateway ingriper man i de grundläggande orsakerna till migrationen genom att förbättra tredjeländers eget aktörskap inom viktiga sektorer, såsom hälso- och sjukvård och utbildning. Med partnerskapen stärker man unionen som en extern aktör och reagerar

på den allt hårdare internationella geopolitiska och geoeconomiska konkurrensen.

Finland anser det viktigt att EU:s strategiska konkurrenskraft stärks på ett marknadsorienterat sätt och utifrån EU:s egna styrkor, såsom utnyttjande av forskning och innovationer och utnyttjande av högteknologi. För att främja konkurrenskraften bör man satsa på en gynnsam investeringsmiljö och förutsägbar reglering. I centrum står en fungerande inre marknad baserad på fri rörlighet, främjande av frihandel och en effektiv konkurrensolitik som främjar hållbar ekonomisk tillväxt och teknisk utveckling utifrån våra gemensamma värderingar. För att garantera konkurrensneutralitet måste EU:s regler för statligt stöd återgå till det normala före kriserna. Betydelsen av pålitliga teknikpartner framhävs.

Europas övergripande säkerhet förutsätter identifiering och hantering av strategiska beroenden. Åtgärder för att skydda kritisk teknik och diversifiera produktions- och leveranskedjorna för råvaror samt minska de kritiska beroendena är nödvändiga. EU:s långsiktiga förbindelser med tredjeländer och handelsavtalspartnerskap ökar EU:s riskhantering och utbudet av alternativ.

Finland driver lösningar som grundar sig på avreglering av handeln som centrala metoder för att stödja EU:s strategiska konkurrenskraft och verkställa den ekonomiska säkerheten. Finland stöder EU:s åtgärder för att förhandla fram nya frihandelsavtal och andra partnerskap samt att snabbt slutföra de pågående avtalsförhandlingarna och sätta avtalen i kraft.

Finland driver starkare EU-partnerskap och samarbete med tredjeländer på en jämlik grund för att man ska kunna söka gemensamma lösningar på regionala och globala problem. EU:s partnerskap kan stärka EU:s globala roll samt främja unionens intressen och värderingar. Finland främjar lösningar med hjälp av vilka EU är en intressant och konstruktiv förhandlingspartner för tredjeländer samt förmår agera lösningsinriktat för att skydda och

utveckla det multilaterala regelbaserade systemet. Det är viktigt att främja ekonomiska partnerskap, handel och investeringar i afrikanska länder. Afrikas betydelse som Europas närområde framhävs kraftigt med tanke på strategisk konkurrens, handel, kritiska råvaror, migration och social utveckling.

Utvidgningen av EU är en geopolitiskt viktig fråga för Finland och EU. Finland främjar verkställandet av en trovärdig utvidgningspolitik som grundar sig på EU:s medlemskapskriterier och betonar särskilt vikten av demokratiska institutioner och rättsstatsreformer. Genom utvidgnings- och grannskapspolitiken främjas fred, välfärd, stabilitet och säkerhet i Europa och dess närområden. Finland förhåller sig positivt till utvecklingen av en stegvis konvergens som gör det möjligt att konkretisera medlemskapets fördelar för kandidatländerna redan under förhandlingarna. Genom att stödja utvidgningen kan man skydda unionens grannskap särskilt mot Rysslands destabiliserande åtgärder. Samtidigt förutsätter utvidgningen att EU är redo att förnya sig. Finlands mål är att den utvidgade unionen externt och internt ska vara en starkare aktör än i nuläget.

Finland arbetar för en enhetlig och målmedveten Rysslandspolitik inom EU. Vi bidrar till att EU stärker sanktionerna när Rysslands anfallskrig fortsätter och samtidigt främjar vi en mer enhetlig tolkningspraxis inom EU för att förhindra kringgående av sanktioner och effektivisera verkställandet. De finländska myndigheterna samarbetar intensivt för att verkställa sanktionerna på det nationella planet. De tjänster som det finländska näringslivet behöver för att verkställa sanktionerna ombesörjs.

Finland sköter relationerna till de europeiska länderna och europeiska samarbetsstrukturerna på ett övergripande sätt. Finland satsar på att fördjupa relationerna med sina europeiska allierade och samarbetspartner genom effektiv förhandsberedskap och -påverkan i arbetet både bilateralt och i internationella strukturer.

3.2.2 FINLAND STÄRKER NATOS STÄLLNING SOM HÖRNSTEN I DEN TRANSATLANTISKA SÄKERHETEN

Finland är en skapare av säkerhet samt en konstruktiv, pålitlig och prestationsduglig allierad som främjar genomförandet av alla Natos tre kärnuppgifter – avskräckning och försvar, krisförebyggande och krishantering samt kooperativ säkerhet – tillsammans med sina allierade. Finland stärker alliansens funktionsförmåga både i våra närområden och inom hela Natos ansvarsområde.

Natos avskräckning utgörs av vanliga trupper och prestationsförmåga, robotförsvar och kärnvapen samt alliansens rymd- och cyberförmågor som kompletterar dessa. Finland har inte infört nationella begränsningar för Natomedlemskapet och deltar på bred front i alliansens verksamhet. Finland stärker trovärdigheten i Natos avskräckning och försvar samt främjar en övergripande och långsiktig förstärkning av alliansens avskräckning och försvar. Finland förbinder sig till Natos avskräckning och gemensamma försvar som omfattar hela alliansen i enlighet med 360-gradersperspektivet på säkerhet i hela alliansen med beaktande av alla hot. Som medlem i Nato upprätthåller Finland en stark försvarsförmåga som en del av alliansen under alla förhållanden samt förbereder sig på att stödja andra Natomedlemmar i enlighet med sina skyldigheter i anslutning till medlemskapet.

Utvecklingen av avskräckningen och försvaret grundar sig på alliansens gemensamma politiska vilja, som grundar sig på de politiska riktlinjer som fastställts av stats- och regeringscheferna samt utrikes- och försvarsministrarna. En omfattande nationell beredning utgör grunden för målmedveten påverkan för att främja Finlands utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska samt militära intressen och mål på alla nivåer både i Nato och tillsammans med de allierade.

Avskräckningen är en central del av säkerhetspolitiken och ett politiskt medel för att främja alliansens säkerhet och internationella

stabilitet. Hörnstenarna i en fungerande avskräckning är vikten av artikel 5 i det Nordatlantiska fördraget och ett starkt gemensamt försvar, kristålighet, militär prestationsförmåga och andra förmågor, politiskt engagemang i beredskapen att agera och strategisk kommunikation. En central del av avskräckningens trovärdighet är alliansens enighet, som visar att Nato har en stark gemensam politisk vilja och beredskap att agera. Finlands starka nationella försvar bidrar till att stärka alliansens gemensamma avskräckning. Finland deltar fullt ut i allt arbete med att utveckla och underhålla avskräckningen och försvaret. Finland arbetar aktivt i Nato för att främja alliansens enhetlighet och beslutsförmåga.

Det främsta syftet med Natos kärnvapenavskräckning är att bevara freden, förhindra påtryckningar på alliansen och skapa avskräckning mot aggression. Kärnvapenavskräckningen är den starkaste formen av avskräckning och tillhörande prestationsförmåga och funktioner är en del av Natos gemensamma avskräckning och försvar. Finland deltar aktivt i utformningen av Natos politik för kärnvapenavskräckning och i beslut om utvecklingen av den. Finland stärker sin kompetens i frågor som gäller kärnvapenavskräckning

Nato är en central del av den europeiska säkerhetsordningen. Alliansen delar de gemensamma värderingar och principer som fastställs i det Nordatlantiska fördraget. Finland främjar tillsammans med de allierade förverkligandet av dessa värderingar och principer. Finland stöder Natos öppna dörrar politik, som är en av grundpelarna i den europeiska säkerhetsordningen. Alla länder har en suverän rätt att själva besluta om sina egna säkerhetslösningar.

Enligt det strategiska koncept som styr Natos verksamhet är Ryssland det största direkta hotet mot den euroatlantiska säkerheten och mot freden och stabiliteten i det euroatlantiska området. För Finland är det viktigt att alliansen även i fortsättningen förstår att Ryssland utgör det huvudsakliga hotet mot Nato, och att stärkandet av Natos avskräckning och försvar på lång sikt fortsätter.

Enligt det strategiska konceptet är terrorism det mest direkta asymmetriska hotet mot medborgarnas säkerhet samt mot den internationella freden och säkerheten. I Natos bekämpning av terrorism betonar Finland respekten för internationell rätt och förebyggandet av terrorism genom att ingripa i dess grundorsaker. Ett effektivt informationsutbyte samt samarbete och samordning med andra internationella aktörer såsom EU är viktigt i bekämpningen av terrorism.

Finlands mål är att hålla försvarsutgifterna för de kommande valperioderna på en nivå som motsvarar Natos mål på minst två procent i förhållande till bruttonationalprodukten. Finland deltar i fördelningen av ansvaret för den euroatlantiska säkerheten förutom med försvarsfinansiering även med prestationsförmåga och trupper, genom att delta i operationer samt genom att stödja Ukraina. Finland bidrar till att Nato och våra allierade i likhet med Finland även i fortsättningen satsar på alliansens säkerhet med tillräckliga resurser. Finland stöder de europeiska medlemsstaternas starkare delaktighet i genomförandet av Natos gemensamma avskräckning och försvar. Detta kommer att öka säkerheten i Europa och stödja bördefördelningen mellan Europa och Förenta staterna och därigenom ytterligare stärka den transatlantiska förbindelsen.

I och med Finlands och Sveriges Natomedlemskap bildar Östersjön och det arktiska området ett enhetligt geostrategiskt område. Det är viktigt för Finland att man i Nato närmar sig det arktiska området som en oskiljaktig del av säkerheten i det euroatlantiska området och alliansens gemensamma avskräckning och försvar. De arktiska aspekterna ska beaktas konsekvent i all Natos verksamhet. Finlands mål är ett arktiskt område med stabilt, konstruktivt samarbete. Finland påverkar alliansens arbete när det gäller säkerheten i det arktiska området och Östersjöområdet bland annat genom att upprätthålla och öka lägesmedvetenheten i fråga om den arktiska säkerheten samt genom att föra in sin arktiska kompetens i Nato.

Grunden för Natos kollektiva försvar är å ena sidan ett starkt politiskt åtagande och solidaritet mellan medlemsstaterna och å andra sidan

konkreta mekanismer för genomförande av det kollektiva försvaret. Finland deltar i Natos operativa planering, i Natos försvarsplaneringsprocess, i uppgifter inom det gemensamma försvaret i fredstid samt ställer nödvändiga trupper till förfogande för Natos truppmodell och andra militära funktioner samt sänder personal till Natos strukturer. Riktlinjer för Natomedlemskapets försvarspolitiska och militära dimensioner dras upp i statsrådets försvarspolitiska redogörelse.

Finland främjar Natos partnerskapspolitik för att stärka både alliansens egen och den internationella säkerheten med beaktande av Natos 360-gradersperspektiv på säkerhet. Natos partnerskapsarbete bör utvecklas inte bara genom politisk dialog utan också genom konkreta samarbetsprojekt. Deltagande i stöduppdrag inom säkerhets- och försvarssektorn i partnerländerna samt i andra uppgifter inom den kooperativa säkerheten är en viktig del av Finlands Natopolitik. Finland fortsätter också att delta i Natos militära krishantering.

Nato och EU delar en gemensam värdegrund och ett gemensamt intresse för att trygga den euroatlantiska säkerheten och stabiliteten. Finland främjar samarbetet mellan Nato och EU som är ömsesidigt kompletterande och stärkande.

Resiliensens betydelse för ett effektivt genomförande av Natos alla tre kärnuppdrag är betydande. Finland betonar behovet av att stärka Natoländernas och Natos resiliens särskilt för att verkställa avskräckning och försvar. Finland främjar utvecklingen av samarbetet mellan militära och civila myndigheter i beredningen av ärenden som berör resiliens, civil beredskap och totalförsvar samt i Natos arbete för att möjliggöra militär verksamhet. Natos och EU:s samarbete för att utveckla alliansens resiliens är centralt för Finland.

Finland deltar aktivt i Natos arbete för att motverka hybridhot och strävar efter att öka kunskapen om hybridhot i Nato. Finland deltar aktivt i utvecklingen av Natos cyberförsvar.

Banbrytande teknik, såsom artificiell intelligens och kvantteknik, har en betydande inverkan på Natos verksamhet och spelar en central roll exempelvis i utvecklingen av framtida prestationsförmåga och möjliggörandet av militär verksamhet. Finland profilerar sig som en av alliansens ledande stater inom högteknologi. Finland utnyttjar och utvecklar sitt tekniska kunnande som Natos medlemsstat bland annat genom att delta i Natos DIANA-innovationsinitiativ och Natos innovationsfond, samt genom att på det nationella planet sträva efter att utnyttja de ekonomiska möjligheter som dessa erbjuder.

Finland främjar Natos arbete för att identifiera och hantera säkerhetseffekterna av klimatförändringarna samt för att stävja klimatförändringarna och anpassa den militära verksamheten till dem, dock utan att pruta på prestationsförmågan.

Rustningskontrollen syftar till strategisk stabilitet. Finland främjar Natos arbete med rustningskontroll för att stärka säkerheten i vårt land och i hela alliansen.

Finland understöder ett ambitiöst förhållningssätt till Natos arbete för kvinnor, fred och säkerhet samt mänsklig säkerhet. Finland stöder utvecklingen av Natos arbete för Kvinnor, fred och säkerhet så att verkställandet av arbetet effektivteras i alla Natos kärnuppgifter, även inom avskräckning och försvar.

3.3 FINLAND SÖKER SAMARBETSMÖJLIGHETER I EN FÖRÄNDERLIG VÄRLD

Finland eftersträvar goda samarbetsrelationer med länder i olika världsdelar för att främja våra politiska och ekonomiska intressen samt med tanke på den ömsesidiga nyttan. Partnerskap söks för att lösa gränsöverskridande och internationella problem.

Finland samarbetar konsekvent med Kina utifrån våra egna värderingar och prioriteringar. Bilateralt är Kina en betydande handelspartner för Finland. Finland upprätthåller fungerande

relationer med Kina. Finlands medlemskap i Europeiska unionen och Nato påverkar också hur vår Kinapolitik utformas. Kinas inställning till Rysslands anfallskrig och den allt närmare relationen mellan Kina och Ryssland påverkar Finlands bilaterala relationer och relationerna mellan EU och Kina. Strävandena att stärka Kinas engagemang i internationell rätt och det internationella regelbaserade systemet, inklusive de mänskliga rättigheterna, fortsätter. Finland uppmuntrar Kina att använda sitt inflytande för att skapa en fred mellan Ryssland och Ukraina som respekterar Ukrainas territoriella integritet och FN-stadgan. Finland identifierar riskerna i anslutning till strategiska beroenden och agerar konsekvent för att hantera dem. Finlands mål är att minska det ekonomiska, teknologiska och industriella beroendet av Kina för att stärka den samhälleliga resiliensen och förebygga osakliga försök att påverka. Detta främjas både nationellt och på EU-nivå. Finland för en dialog med Kina om bilaterala och internationella frågor, såsom stävjandet av klimatförändringarna, där Kina har en betydande ställning.

Den politiska och ekonomiska betydelsen av Asien och Stillahavsområdet fortsätter att öka i takt med att den strategiska konkurrensen skärps och tyngdpunkten i produktionen och konsumtionen förflyttas mot Asien, där urbaniseringen och gentriferingen fortsätter. Indien, som har den största befolkningen och ökat sin betydelse, är en viktig samarbetspartner när det gäller att svara på globala utmaningar. Finland utvecklar konsekvent samarbetet med Indien. Finland främjar samarbete och dialog inom ämnesområden som är viktiga för båda länderna, såsom ekonomiskt samarbete, forskning och teknik, miljö- och klimatfrågor samt stöd för det regelbaserade internationella systemet. Finland stärker de ekonomiska relationerna med länderna i Sydostasien och Centralasien, som potentiellt är betydande handelspartner i ett säkerhetspolitiskt viktigt område.

Afrika är en viktig region för Finland och EU, eftersom dess utveckling som granne också direkt påverkar Europas säkerhet. I Afrika har antalet konflikter och statskupper ökat. Kontinentens mångfald innebär olika möjligheter och utmaningar för Finland.

Uppnåendet av FN:s mål för hållbar utveckling är ett centralt sätt att främja stabiliteten och välfärden på kontinenten. Det är viktigt att stödja de afrikanska ländernas förmåga att anpassa sig till klimatförändringarna, bevara den biologiska mångfalden och svara på befolkningstillväxtens utmaningar bland annat genom att skapa utbildning, arbetstillfällen och politiska påverkningsmöjligheter för unga. Kommersiellt sett är den växande marknaden i Afrika en möjlighet för finländska företag, som har mycket att erbjuda bland annat inom omställningen till ren energi och digitaliseringen samt inom utbildningssektorn. I de afrikanska länderna kan man också hitta ersättande energi- och råvarupartner till EU.

Finland fortsätter det politiska och ekonomiska samarbetet med afrikanska länder och regionala organisationer i syfte att bygga upp hållbara partnerskap som grundar sig på ömsesidig nytta och respekt. Finland diversifierar och fördjupar sina relationer till de afrikanska länderna, Afrikanska unionen och regionala organisationer. Finland utnyttjar sitt goda och pålitliga rykte som partner i egenskap av föregångare inom teknisk utveckling, utbildning och kvinnors och flickors rättigheter. Finland stärker ett jämställt övergripande partnerskap mellan EU och Afrika, vilket bland annat omfattar avveckling av handelshinder.

Som en del av det internationella samfundet fortsätter Finland sina ansträngningar för att öka stabiliteten i Mellanöstern. Detta är också nödvändigt för att minska de större internationella spänningarna. Det viktigaste är att lösa konflikten mellan Israel och palestinierna på ett hållbart sätt. För detta krävs gemensamma ansträngningar från hela det internationella samfundet. Lösningen måste bygga på en tvåstatsmodell som är godkänd på internationell nivå och har förhandlats fram av parterna. Den måste uppfylla både israelernas och palestiniernas säkerhetsbehov och den Palestinska strävan efter självstyre och självbestämmande. Med tanke på den akuta konflikten i Gaza är vapenvila, lindrande av det humanitära nödläget och frisläppande av gisslan de mest brådskande åtgärderna. Hittills har det internationella samfundet misslyckats med detta. När detta har uppnåtts finns det fortfarande en längre tid ett stort behov av

humanitärt bistånd, och återuppbyggnaden och de omedelbara stabiliseringsåtgärderna kräver omfattande ansträngningar.

Finland utnyttjar den gemensamma värdegrunden i de latinamerikanska länderna i multilaterala frågor. Samarbetet med länderna i regionen främjas i handelsekonomiska frågor, regionala frågor och när det gäller att svara på globala utmaningar.

3.4 FINLAND FRÄMJAR INTERNATIONELL FRED OCH SÄKERHET SAMT HÅLLBAR UTVECKLING

Finland fortsätter att delta i internationell militär och civil krishantering inom ramen för EU, FN, Nato och OSSE, med betoning på verksamhetens effektivitet och behovsbaserade karaktär. I Finlands tillvägagångssätt betonas övergripande krishantering samt verksamhetens effektivitet och behovsbaserade karaktär. Genom att delta i internationella krishanteringsoperationer främjar Finland den samhälleliga stabiliteten, freden, de mänskliga rättigheterna, rättsstatsprincipen och jämställdheten i konfliktområdena. Genom krishantering stärks de svaga staternas verksamhetsförutsättningar och deras förmåga att motverka säkerhetshot, såsom terrorism, gränsöverskridande organiserad brottslighet och okontrollerad migration, samt främjas förutsättningarna för hållbart återvändande. Samtidigt är det möjligt att utveckla de finländska militära och civila myndigheternas förmåga till gemensamma operationer samt personalens beredskap att samarbeta med myndigheter i andra länder.

I samband med långvariga kriser främjar Finland samordningen av fredsmedling, utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd samt ömsesidig konsekvens i handels- och utvecklingspolitiken.

Finland bär ansvar för att upprätthålla fred och säkerhet genom att stödja förebyggandet av konflikter och främja en effektiv fredsmedling. Finland stärker fredsmedlingen på statsnivå som en del

av utrikes- och säkerhetspolitiken och utvecklar samarbetet med andra stater och fredsmedlingsaktörer.

Finlands goda internationella anseende och erfarenhet av både vattenärenden och fredsmedling skapar möjligheter att förena fredsmedling, diplomati och gränsvattensamarbete för att lösa internationella vattenkonflikter.

Finland stärker den finländska fredsmedlingsverksamheten och expertisen inom fredsmedling genom att aktivt delta i initiativ som stöder fredsprocesserna. Finland står värd för förhandlingarna och diskussionerna på olika nivåer, och finländska personer och institutioner kan inneha olika roller som förmedlare när parterna ber om det. Finland utbildar förmedlare och förhandlare samt sekunderar finländare till internationella institutioner. Grunden för arbetet är att identifiera olika aktörers styrkor. Samarbetet mellan de finländska fredsmedlarna utvidgas och fördjupas genom att utöka de gemensamma initiativen och stärka samordningen. Utrikesministeriets handlingsprogram för fredsmäkling uppdateras.

Finland fortsätter att ge humanitärt bistånd med betoning på hjälp till de mest sårbara och hjälp via det internationella humanitära systemet, i enlighet med principerna för humanitärt bistånd.

Finland har förbundit sig att påskynda FN:s hållbara utveckling och det globala genomförandet av Agenda 2030. Det är viktigt att stödja fred, stabilitet, demokrati och utveckling med tanke på befolkningens välbefinnande och levnadsförhållanden i utvecklingsländerna, vilket samtidigt också ökar säkerheten i Europa och Finland. Finland är en öppen, långsiktig och pålitlig partner som för en genuin dialog om frågor som är viktiga för utvecklingsländerna. Finland strävar efter att lindra spänningarna mellan västländerna och utvecklingsländerna. Finland främjar samarbetet mellan staterna, affärlivet, frivilligorganisationerna och de privata finansörerna samt dialogen mellan generationerna och de ungas möjligheter att delta.

I sin utvecklingspolitik stöder sig Finland på sina egna styrkor, där vårt land har goda möjligheter att stödja hållbar utveckling.

Prioriteringar i Finlands utvecklingspolitik är stärkande av kvinnors och flickors rättigheter samt deras sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter, vilket är centralt även i fråga om att styra befolkningstillväxten, samt utbildning och klimatåtgärder. Finland stöder rätten till högklassig och inkluderande utbildning för flickor, barn och unga med funktionsnedsättning och personer i utsatt ställning. Finland fokuserar på de partnerländer som är viktigast för oss och bygger upp mer strategiska relationer till dessa utifrån tydligt avgränsade prioriterade områden. En fungerande demokrati, rättsstaten, de mänskliga rättigheterna och ett livskraftigt civilt samhälle är förutsättningar för en hållbar samhällsutveckling. Målen för utvecklingssamarbetet grundar sig fortfarande på målen för hållbar utveckling.

Finland bedriver en övergripande utvecklingspolitik vars mål är att bygga upp partnerskap med utvecklingsländerna som grundar sig på ömsesidig nytta och respekt. Ett centralt sätt att bygga upp jämlika partnerskap är att intensivifiera de ekonomiska relationerna och öka handelsutbytet. Finlands utvecklingssamarbete fokuserar allt mer på finansiering av utvecklingssamarbete som stöder handeln. Finland betonar stärkandet av utvecklingsländernas egen inkomstbas och upptrappningen av det privata kapitalet. De penningflöden som den privata sektorn skapar spelar en viktig roll när det gäller att fylla finansieringsunderskottet för hållbar utveckling och uppnå bestående utvecklingseffekter. Den offentliga utvecklingsfinansieringen utnyttjas som incitament för privata investeringar. Internationella institutioner för utvecklingsfinansiering, såsom Världsbanken och regionala utvecklingsbanker, utnyttjas för att uppnå målen för hållbar utveckling. Den globala arkitekturen för utvecklingsfinansiering och utvecklingsbankerna bör förnyas så att de klarar av att reagera på överlappande kriser och växande behov. En betydande del av Finlands utvecklingssamarbete utgörs fortfarande av gåvor. Nivån på Finlands finansiering av utvecklingssamarbetet anpassas till Finlands ekonomiska läge. Finland har historiskt sett förbundit sig till en nivå på utvecklingsfinansieringen på 0,7 procent av bruttonationalinkomsten enligt FN:s rekommendation, även om målet

inte har uppnåtts. Finländska företags verksamhetsmöjligheter på utvecklingsländernas marknader främjas. Utvecklingspolitiken stöder också Finlands strategiska ekonomiska relationer.

I den allt hårdare globala konkurrensen är det av avgörande betydelse att Finlands ekonomi integreras i den internationella marknaden. För att trygga Finlands intressen i omvälvningen av den internationella handeln krävs ett mer övergripande grepp, allt mångsidigare partnerskap, decentraliserade leveranskedjor och riskhantering. Finland främjar öppenheten i internationella leveranskedjor och marknader som en del av regleringen av och förhandlingarna om ekonomisk säkerhet och tekniskt samarbete. Finlands övergripande riktlinjer för internationella ekonomiska relationer och utvecklingssamarbete ges i en separat redogörelse av statsrådet.

Finland har i sin klimatpolitik förbundit sig att verkställa EU-beslut och internationella avtal, såsom Parisavtalet om klimatförändringar. Genom klimat- och miljödiplomati strävar Finland efter att främja en global omställning till koldioxidsnåla och klimathållbara samhällen som tryggar den biologiska mångfalden. Finland förbinder sig till målen i den nationella klimatlagen och de tekniska lösningar som finländska företag erbjuder utgör en stark grund för vår strävan att uppmuntra länder som orsakar stora utsläpp att vidta mer ambitiösa minskningsåtgärder. Samtidigt som det finländska näringslivet exporterar lösningar för hållbara energisystem till världen möjliggörs en ökning av Finlands klimathandavtryck.

Finland tacklar den trefaldiga planetära krisen – klimatförändringarna, förlusten av biologisk mångfald och föroreningarna – som en helhet vars delar påverkar varandra. Finland betonar behovet av att stärka konsekvensen i de internationella klimat- och miljömålen och de tillhörande åtgärderna. Den globala omställningen till klimatneutrala samhällen ska genomföras på ett sätt som inte urholkar den biologiska mångfalden eller försämrar den övergripande säkerheten.

Finland betonar nödvändigheten av multilateralt samarbete i miljö- och klimatfrågor. Finland deltar konstruktivt i internationella förhandlingsprocesser och betonar behovet av internationella regler även när det gäller användningen av ny teknik i anslutning till bland annat klimatbearbetning.

Finland betonar sambanden mellan klimat- och miljöfrågor, inklusive vattenärenden och tryggad livsmedelsförsörjning, och fred och säkerhet samt främjar en starkare integrering av dessa i den europeiska och internationella säkerhetspolitiken.

Finland stöder utvecklingsländer, i synnerhet de minst utvecklade länderna och de små östaterna i utveckling, i arbetet med att stävja klimatförändringarna, anpassa sig till dem och motverka förlusten av biologisk mångfald. Finland främjar planeringen och genomförandet av internationella klimat- och miljöåtgärder på ett sätt som främjar jämställdheten och beaktar grupper som påverkas relativt sett mer av klimatförändringarna.

Finland betonar behovet av att förutse och förbereda sig på de risker som klimat- och miljöförändringarna medför. Finland deltar aktivt i det internationella meteorologiska samarbetet och i arbetet för att minska katastrofriskerna och främjar bland annat genomförandet av FN:s generalsekreterares initiativ Early Warnings for All.

Med hjälp av hälsosäkerhet stärks beredskapen att förebygga, förbereda sig på och reagera på naturligt uppkomna eller avsiktligt spridda gränsöverskridande hälsohot i världen och därmed även i Finland. Tillgången till kritiska läkemedel och vacciner måste tryggas genom att stärka EU:s och utvecklingsländernas egen produktionskapacitet. Genom internationellt samarbete stöder i synnerhet WHO ländernas egen förmåga att stärka sina hälsosystem och deras resiliens när det gäller att reagera på epidemier, pandemier och biologiska hot.

3.5 FINLAND FÖRSVARAR INTERNATIONELL RÄTT OCH DET REGELBASERADE INTERNATIONELLA SYSTEMET

För ett litet, samarbetsberoende land som Finland är det viktigt att den internationella ordningen inte grundar sig på användning av maktmedel utan på regler. Finland stärker det multilaterala regelbaserade systemet och samarbetet samt verkar globalt för att stärka internationell rätt, demokrati och mänskliga rättigheter. I konfliktsituationer är främjande av internationell humanitär rätt och åtgärder mot straffrihet föremål för särskild uppmärksamhet. Vid användning av militära maktmedel ska kraven på nödvändighet och proportionalitet enligt internationell rätt iakttas.

Finland beaktar förändringstrycket på det internationella systemet och strävar efter att svara på utmaningarna med systemet. Finland följer utvecklingen av de informella grupperingarnas, såsom BRICS-, G7- och G20-gruppernas, roller i det multilaterala samarbetet. Finland utnyttjar sitt medlemskap i EU och OECD som sina påverkningskanaler i G7- och G20-grupperna.

För att försvara folkrätten krävs ansvarsskyldighet för internationella brott. Finland står bakom initiativet att alla allvarliga kränkningar av folkrätten ska undersökas oberoende av var de skett. Finland stöder starkt Internationella brottmålsdomstolens (ICC) arbete och domstolens självständighet och oberoende.

De internationella människorättskonventionerna är en oskiljaktig del av det internationella regelbaserade systemet samt av det multilaterala samarbetet och beslutsfattandet. Finland är part i FN:s och Europarådets centrala människorättskonventioner, även i deras besvär förfaranden, och stöder deras oberoende övervakningssystem. Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna samt FN:s och Europarådets övervakningsorgan för konventioner ska ha tillräckliga verksamhetsförutsättningar för att effektivt övervaka att skyldigheterna i fråga om mänskliga rättigheter fullgörs. Regeringen behandlar årligen de avgöranden, slutsatser och

rekommendationer som de internationella övervakningsorganen för mänskliga rättigheter ger Finland och fattar beslut om åtgärderna.

Finland försvarar de mänskliga rättigheternas universella och folkrättsliga bindande karaktär. Finland betonar komplementariteten mellan såväl medborgerliga och politiska rättigheter som ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Finland fortsätter sin långsiktiga människorättspolitiska linje bland annat för att främja och försvara rättigheterna för kvinnor, flickor, personer med funktionsnedsättning, ursprungsfolk, könsminoriteter och sexuella minoriteter samt andra personer i en särskilt utsatt ställning. Finland främjar målen för sin internationella människorättspolitik som en del av EU, bilateralt och i multilaterala forum. Finland bedömer behovet av att utveckla den internationella reglerings- och avtalsgrunden för att förebygga olaglig och instrumentaliserad inresa och för att skydda den nationella säkerheten. Finland stöder det civila samhällets och människorättsförsvarens verksamhetsmöjligheter. Finland utnyttjar också samarbetet med frivilligorganisationerna för att främja de utrikes- och säkerhetspolitiska målen.

Det ligger i Finlands intresse att på ett konstruktivt sätt delta i diskussionen om framtiden för den europeiska säkerhetsordningen.

OSSE är en central del av den europeiska säkerhetsordningen. De principer och åtaganden som antagits inom OSSE sedan 1975 gäller även om Ryssland på ett flagrant sätt har brutit mot dem. Finland betonar betydelsen av OSSE:s principer och åtaganden och strävar efter att stärka organisationens funktionsförmåga. Som ordförande för organisationen 2025 strävar Finland efter att främja deltagarstaternas och deras medborgares säkerhet och resiliens utifrån OSSE:s omfattande säkerhetsbegrepp.

Via OSSE stöder Finland förutom Ukraina även andra länder i närområdena genom att stärka säkerheten i länderna och stödja deras demokratiutveckling samt respekten för rättsstatsprincipen och de mänskliga rättigheterna. OSSE:s samarbete med Centralasien, Sydkaucasien, länderna på västra Balkan och Moldavien i dessa frågor

är viktigt. Särskilt viktigt är det att reagera på det ökande intresset bland länderna i Centralasien för att utöka OSSE-samarbetet. I OSSE:s arbete betonar Finland på ett genomgående sätt jämställdhet och inkludering, som omfattar att stärka det civila samhällets och i synnerhet de ungas delaktighet.

Finland deltar i Europarådets politiska och förpliktande normativa arbete för att trygga rättsstaten, demokratin och de mänskliga rättigheterna i hela Europa. Finlands mål är att stärka Europarådets roll i fråga om de mänskliga rättigheterna samt att trygga verksamheten vid Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna.

Som en liten öppen ekonomi är Finland särskilt beroende av handelns öppenhet och regelbaserad handel. Finland stärker frihandeln genom regionala och bilaterala avtal, och stöder WTO:s verksamhetsförutsättningar. Finland fortsätter att främja öppen, multilateral och regelbaserad handel och stöder EU:s strävanden att förnya WTO. Viktiga teman för Finland är bland annat digitaliseringen, omställningen till ren energi och främjandet av jämlika konkurrensförhållanden samt stabiliseringen av WTO:s kärnverksamhet, såsom tvistlösning.

Det regionala samarbetet mellan regeringarna i Finlands närområden stöder våra mål bland annat när det gäller att bekämpa klimatförändringarna och skydda miljön. Det regionala samarbetet med Ryssland avbröts till följd av anfallskriget och exempelvis i Östersjöstaternas råd fortsätter samarbetet utan Ryssland. I det arktiska multilaterala samarbetet är Finlands mål att uppnå målen för en hållbar utveckling i regionen samt att stävja klimatförändringarnas framskridande och deras skadliga effekter. Strukturerna för det regionala samarbetet utvärderas tillsammans med de allierade.

Finland fortsätter sin aktiva och konstruktiva rustningskontroll- och nedrustningslinje för att främja den nationella och internationella säkerheten. Finland betonar efterlevnaden av fördragen om rustningskontroll och åtgärder som ökar förtroendet. Finland arbetar

för att förhindra spridningen av massförstörelsevapen och för att motverka de hot som de medför. Finland stöder verkställandet, iakttagandet och stärkandet av icke-spridningsfördraget samt konventionerna om förbud mot kemiska och biologiska vapen.

Icke-spridningsfördraget (NPT, Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons) är det primära fördraget om att främja kärnvapenedrustning och förhindra spridning av kärnvapen. Natos mål är en kärnvapenfri värld, men så länge kärnvapen existerar förblir Nato en kärnvapenallians. Finland understöder ett stegvist framskridande i kärnvapenedrustningen som främjar säkerheten i alla länder. Finland ansluter sig inte till konventionen om förbud mot kärnvapen (TPNW, Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons), eftersom den står i strid med Natos kärnvapenavskräckning, som är en viktig del av Finlands säkerhetslösning.

Finland stöder aktivt Internationella atomenergiorganet IAEA:s verksamhet i synnerhet när det gäller att stärka det internationella icke-spridningssystemet samt främja en säker fredlig användning av kärnenergi och kärnteknologi. Finland ger också starkt stöd till organisationen för förbud mot kemiska vapen OPCW:s arbete för att främja verkställandet av konventionen om förbud mot kemiska vapen.

Det är viktigt för Finland att åstadkomma internationell reglering, avtal eller principer för ansvarsfull utveckling och användning av ny teknik, särskilt artificiell intelligens och autonoma vapensystem. Samtidigt bör man göra det möjligt att utnyttja ny teknologi i utvecklingen av försvarsförmågan samt skapa verksamhetsmodeller och förmåga att hantera de hot som den nya teknologin medför. I den militära utvecklingen och användningen av artificiell intelligens är det viktigt att folkrätten iakttas och i synnerhet att den humanitära rätten respekteras. Beslutet om att använda dödligt våld ska alltid fattas av människan och inte heller i fortsättningen ska vapensystem som är helt utom räckhåll för människans styrning få utvecklas.

Finland arbetar för att förhindra olaglig spridning av handeldvapen och andra konventionella vapen.

Genom att aktivt främja rekryteringen av finländska experter till internationella organisationer bidrar man till att stärka det multilaterala samarbetet och den internationella regelbaserade ordningen.

3.6 FINLAND FRÄMJAR SINA UTRIKESPOLITISKA MÅL INOM FN OCH STÄRKER FN:S FUNKTIONSFÖRMÅGA [FINLANDS FN-STRATEGI]

Att bevara det internationella regelbaserade systemet ligger i Finlands omedelbara nationella intresse. Det centrala målet för Finlands FN-politik är att försvara och stärka detta systems funktionsduglighet. FN:s huvuduppgifter är att främja fred och säkerhet, mänskliga rättigheter och hållbar utveckling. Finland främjar sina utrikes- och säkerhetspolitiska mål på alla dessa uppgiftsområden.

Finland strävar efter att bli en icke-permanent medlem i FN:s säkerhetsråd för perioden 2029–2030 för att främja en utrikespolitik som är förenlig med Finlands värderingar och intressen samt bära ansvar för det internationella regelbaserade systemet. FN:s säkerhetsråd är fortfarande det viktigaste beslutsorganet för fred och säkerhet. Säkerhetsrådet har exklusiv behörighet att berättiga det internationella samfundets användning av militära maktmedel och dess beslut förpliktar alla FN:s medlemsstater. Genom att eftersträva medlemskap i säkerhetsrådet kommunicerar Finland sitt stöd för det multilaterala systemet.

Finland bygger sin säkerhetsrådskampanj och -period på sina styrkor och sin kompetens. Som medlem är Finlands avsikt att främja internationell fred och säkerhet, demokrati, mänskliga rättigheter, rättsstatsprincipen och ansvarsskyldighet. Finlands kandidatur grundar sig på nordisk rotation och är en del av det nordiska utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet. Det är viktigt att Nordens röst blir hörd i säkerhetsrådet.

Finlands medlemskap i säkerhetsrådet kan endast förverkligas om Finlands kandidatur har ett brett stöd från FN:s medlemsstater. Ett medlemskap kan inte uppnås genom att man koncentrerar sig på samarbete endast med likasinnade länder eller allierade. För att främja den regelbaserade ordningen, demokratin, klimat- och miljöåtgärderna samt de mänskliga rättigheterna krävs att Finland för en omfattande dialog med FN:s medlemsstater, inklusive utvecklingsländerna. Finland kartlägger vilka gemensamma intressen som kan hittas, lyssnar på olika länders synpunkter och är redo att stödja andra länders motiverade initiativ.

Finland profilerar sig inom FN som en konsekvent försvarare och utvecklare av internationell rätt. Finlands centrala mål inom FN är att det internationella samfundet ska reagera så enhetligt och starkt som möjligt på allvarliga kränkningar av internationell rätt. Finland stöder fullgörandet av ansvarsskyldigheten och i synnerhet Internationella brottmålsdomstolens arbete.

Finland håller sitt ekonomiska stöd till FN-organisationerna på en nivå som visar Finlands politiska engagemang i det multilaterala systemet. Den förutsägbara allmänna finansieringen hjälper FN-organisationerna att effektivt genomföra sitt mandat och ger Finland inflytande.

I FN:s reformarbete anser Finland att det viktigaste är att främja systemets effektivitet, ansvarsfullhet, representativitet och transparens. FN måste utveckla sin riskhantering. Finlands mål är att stärka FN:s handlingsförmåga och stödja FN:s generalsekreterares reformer i detta avseende. Reformen av den globala utvecklingsfinansieringen blir allt mer brådskande. Det är särskilt viktigt att mobilisera privata investeringar och stärka utvecklingsländernas egen finansiering. Detta är nödvändigt, eftersom endast en del av den finansiering som behövs för att uppnå målen för hållbar utveckling kan täckas med offentlig finansiering av utvecklingssamarbete.

Säkerhetsrådets nuvarande sammansättning representerar inte den geopolitiska verkligheten. Finland anser att det är viktigt att man

förhandlar mer målmedvetet om reformen av säkerhetsrådet. Utvidgningen av säkerhetsrådet får dock inte utvidga vetorätten. Finland stöder dessutom initiativ som syftar till att stärka FN:s generalförsamlings roll. Generalförsamlingens ställningstaganden har stor politisk betydelse och synlighet. Detta har vi sett under den senaste tiden, exempelvis i omröstningarna om Ukraina och Mellanöstern.

Finland stärker FN:s förmåga att förebygga, hantera och lösa våldsamma konflikter. FN:s roll i den internationella krishanteringen är fortfarande central. Finland deltar i FN:s fredsbevarande operationer och i utvecklingen av fredsbevarande verksamhet. Finland stöder utvecklingen av FN:s politiska operationer och fredsbyggande för att FN ska kunna förebygga och reagera effektivare på konfliktsituationer. Finland fortsätter sitt stöd till den fredsbyggande fonden och strävar efter att bli medlem i FN:s kommission för fredsbyggande för perioden 2027–2028.

Finland strävar efter att öka fredsmedlingens roll i förebyggandet och lösningen av våldsamma konflikter. Finska statens fredsmedlingsverksamhet utvecklas i samarbete med FN. Finland främjar det nationella och internationella genomförandet av FN:s säkerhetsråds resolution Kvinnor, fred och säkerhet samt resolutionen Unga, fred och säkerhet. Finland har framgångsrikt lyft fram de ungas roll i förebyggandet och lösningen av konflikter. Finland utarbetar en ny nationell handlingsplan Unga, fred och säkerhet när den nuvarande planperioden går ut i slutet av 2024.

Finland främjar kvinnors och flickors rättigheter samt jämställdheten på ett systematiskt och målinriktat sätt i sin utrikespolitik. Detta kommer att synas särskilt starkt i Finlands verksamhet inom FN, där jämställdhetsarbetet också möter starkt motstånd. Finland ska vara en aktiv motkraft till aktörer som undergräver jämställdheten. Finland fokuserar särskilt på att försvara sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Finland fortsätter som en betydande och inflytelserik finansiär av FN:s jämställdhetsorganisation (UN Women) och FN:s befolkningsfond (UNFPA).

Finland är medlem i FN:s råd för mänskliga rättigheter för treårsperioden 2022–2024. År 2024 är Finland vice ordförande för rådet för mänskliga rättigheter. Som medlem främjar Finland aktivt i synnerhet rättigheterna för kvinnor och flickor, könsminoriteter och sexuella minoriteter, personer med funktionsnedsättning och ursprungsfolk. Finland stöder stärkandet av människorättsförsvarens och det civila samhällets verksamhetsmöjligheter. Dessa långsiktiga prioriteringar främjas konsekvent även efter Finlands period som medlem i rådet för mänskliga rättigheter.

Finland främjar rättigheterna för personer med funktionsnedsättning i sin människorättspolitik, utvecklingspolitik och humanitära verksamhet. Samarbete inom dessa teman är möjligt med mycket olika partnerländer. Rättigheter och deltagande för personer med funktionsnedsättning lyfts också fram i frågor som gäller fredsbyggande och klimat.

Finland stöder ett starkt och samordnat FN-system som tillhandahåller humanitärt bistånd till de mest utsatta. Finland stöder humanitära organisationers arbete särskilt i krigszoner samt i samband med naturkatastrofer, omfattande flyktingsituationer och allvarliga livsmedelssäkerhetssituationer. Finland lyfter fram den internationella humanitära rättens skyldigheter.

I sin utrikespolitik främjar Finland konsekvent en klimathållbar och utsläppsnål utveckling samt miljöskydd. Särskilt betonas tryggheten av den biologiska mångfalden. Finland arbetar för att främja dessa mål även inom FN. Finland betonar den centrala rollen för FN:s miljöprogram (UNEP) när det gäller att ställa upp en global miljöagenda.

Uppnåendet av FN:s mål för hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030 har äventyrats på grund av problemen med det multilaterala samarbetet och följdverkningarna av Rysslands anfallskrig. Finland främjar uppnåendet av de gemensamt överenskomna målen för hållbar utveckling. Länder som utvecklas med stöd av FN kan i allt högre grad själva ansvara för sina medborgares utkomst och

samhällets stabilitet, vilket också minskar flyktingskapet och den globala migrationen.

Teknikfrågornas betydelse ökar också inom FN. Finland bidrar till att värderingar som betonar individens frihet, mänskliga rättigheter, integritet och öppna demokratiska samhällen beaktas. De auktoritära ländernas statscentrerade synpunkter som betonar övervakning och kontroll bör motverkas.

Finland strävar efter att stärka EU:s roll och ställning i FN. EU måste kunna påverka effektivt för att främja det regelbaserade systemet, fred och säkerhet, mänskliga rättigheter och hållbar utveckling. Samarbete mellan EU-länderna och delat ansvarstagande ökar unionens genomslagskraft. Samarbetet med de nordiska länderna är också särskilt värdefullt.

Det multilaterala arbetet gäller hela statsrådet. I många av FN:s specialorganisationer och organ som olika ministerier ansvarar för utförs ett viktigt arbete med tanke på Finlands profil. I FN:s specialorganisationer framkommer också frågor där det utöver sakkunskap inom en viss sektor även behövs utrikespolitiska överväganden. Samarbetet mellan ministerierna i FN-frågor intensifieras och de utrikes- och säkerhetspolitiska målen främjas konsekvent och i samarbete inom alla sektorer.

Finland har förbundit sig att utveckla verksamhetsförutsättningarna för de FN-aktörer som är etablerade i Finland (UNU-WIDER, UN Global Pulse, UNICEF:s innovationscenter). Finland samarbetar starkt med dessa aktörer för att utnyttja finländsk kompetens och för att främja mål som är viktiga för Finland globalt. Samarbetet med det civila samhället i FN-frågor fortsätter och utvecklas ytterligare.

4. SLUTSATSER

Finlands utrikes- och säkerhetspolitik grundar sig på värdebaserad realism. Dess mål är att trygga Finlands självständighet och territoriella integritet, förhindra att Finland hamnar i en militär konflikt och garantera finländarnas säkerhet och välfärd. Grunden för verksamheten är demokrati, rättsstatsprincipen, mänskliga rättigheter, jämställdhet och likvärdighet.

I dessa tider betonas följande helheter i Finlands utrikes- och säkerhetspolitik:

1. Finland upprätthåller en stark nationell försvarsförmåga som grundar sig på allmän värnplikt och totalförsvar som en del av Natos gemensamma avskräckning och försvar.
2. Finland utvecklar och upprätthåller samhällets övergripande säkerhet och främjar stärkandet av kriställigheten och den övergripande säkerheten även på EU-nivå.
3. Finland granskar säkerheten ur ett brett perspektiv, där också ekonomisk konkurrenskraft samt social och ekologisk hållbarhet, teknisk prestationsförmåga samt identifiering och hantering av strategiska beroenden är centrala.
4. Finland är en konstruktiv, pålitlig och prestationsduglig allierad i Nato, som producerar säkerhet och förbinder också sina allierade till ett starkt säkerhetstänkande.
5. Europeiska unionen är Finlands viktigaste värde- och säkerhetsgemenskap och den mest centrala kanalen för utrikespolitisk påverkan. Finland arbetar för att fördjupa EU:s utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska samarbete, stärka den strategiska konkurrenskraften för att främja utvidgningen av unionen och stärka den globala rollen.
6. Finland stärker sin säkerhet genom att intensifiera det bilaterala samarbetet och de starka ekonomiska relationerna särskilt med de nordiska länderna, Förenta staterna och andra allierade och partner.

7. Finland söker en jämlik dialog och utvidgar samarbets- och handelsmöjligheterna även med andra länder än de som ingår i vår referensgrupp.
8. Finland stöder Ukraina när landet försvarar sin självständighet, suveränitet och territoriella integritet och när landet går den väg som det valt mot medlemskap i EU och Nato. Finlands politiska och ekonomiska stöd, försvarsmaterielhjälp och humanitära bistånd till Ukraina fortsätter så länge det behövs.
9. Finland arbetar för att stärka internationell rätt och det regelbaserade internationella systemet genom att konsekvent fästa uppmärksamhet vid fullgörandet av ansvarsskyldigheten och staternas internationella ansvar för rättsstridiga handlingar.
10. Finland främjar fred, säkerhet och hållbar utveckling genom att erbjuda sin kompetens inom fredsmedling och finländska lösningar bland annat för utbildning och omställning till ren energi.
11. Finland arbetar för att stärka FN:s funktionsförmåga och strävar efter att bli en icke-permanent medlem i säkerhetsrådet för perioden 2029–2030.
12. Finland utnyttjar sin roll som ordförandeland i OSSE (2025) för att försvara organisationens principer och åtaganden som grund för den europeiska säkerheten.